

REGLUGERÐ

um ökuskírteini.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Gildissvið.

Reglugerðin gildir um ökuskírteini sem er staðfesting þess að handhafinn hafi ökuréttindi í tilteknum flokki eða flokkum, um form og útgáfu ökuskírteinis, skilyrði til að öðlast það og hvernig afturköllun ökuréttinda fer fram. Ökuréttindaflokkar eru skilgreindir með tilliti til ökutækja sem reglugerðin tekur til, vélknúins ökutækis og eftirvagns/tengitækis.

Reglugerðin gildir einnig um notkun erlends ökuskírteinis hér á landi.

Reglugerðin gildir ennfremur um ökunám og ökupróf, nám og löggildingu ökukennara, svo og viðurkenningu prófdómara, ökuskóla og ökugerðis.

2. gr.

Almennt.

Enginn má stjórna bifreið, bifhjóli eða öðru vélknúnu ökutæki sem tilgreint er í 6. gr. reglugerðar þessarar nema hann hafi gilt ökuskírteini sem veitir réttindi fyrir ökuréttindaflokk, eftir atvikum, einn eða fleiri. Sýslumaður annast útgáfu ökuskírteinis í umboði ríkislögreglustjóra.

Ökuskírteini skal vera af EES-gerð. Enginn má hafa ökuskírteini nema frá einu ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu.

Veita má ökuskírteini þeim sem:

1. uppfyllir lágmarksskilyrði reglugerðar þessarar um andlegt og líkamlegt heilbrigði til að geta stjórnað ökutæki örugglega,
2. uppfyllir skilyrði reglugerðarinnar um nám og hefur sannað með prófi að hann hafi næga aksturshæfni og þekkingu á umferðarlöggjöf og á ökutæki og meðferð þess til að geta stjórnað því örugglega,
3. uppfyllir aldurskilyrði reglugerðar þessarar,
4. hefur fasta búsetu hér á landi sem þó tekur ekki til:
 - a. útgáfu fullnaðarskírteinis,
 - b. endurnýjunar ökuskírteinis,
 - c. útgáfu samrits,
 - d. útgáfu alþjóðlegs ökuskírteinis,
 - e. útgáfu akstursheimildar til bráðabirgða.

3. gr.

Umsókn um ökuskírteini.

Umsókn um ökuskírteini má afhenda sýslumanni óháð því hvar á landinu umsækjandi býr og skal umsækjandi við afhendingu umsóknar. rita nafn sitt í þar til gerðan reit á kennispjaldi sem ljósmynd af umsækjanda skal fest við.

Gögn varðandi umsókn um ökuskírteini:

1. Umsókn um ökuskírteini skal fylgja:

- a. ljósmynd af umsækjanda (enda sé slík ljósmynd ekki til í safni ökuskírteinaskrár):
 - i. sem líkist honum vel að mati sýslumanns,
 - ii. sem tekin er af umsækjanda beint að framan og sýnir höfuð (án höfuðfats) og herðar,
 - iii. þar sem lýsing andlits er jöfn,
 - iv. þar sem augum er beint að myndavél,
 - v. þar sem gleraugu eru ekki skyggð eða það glampar á þau,
 - vi. sem er á ljósmyndapappír, 35x45 mm að stærð,
 - vii. þar sem mynd af höfði er 30 - 36 mm á hæð,

- b. læknisvottorð en þó nægir skrifleg yfirlýsing umsækjanda um heilbrigði þegar sótt er um ökuskírteini fyrir AM-, A1-, A2-, A-, B-, BE- og T-flokk nema sýslumaður telji þörf á læknisvottorði eða umsækjandi sé orðinn 65 ára,
 - c. skrifleg yfirlýsing um að umsækjandi hafi fasta búsetu hér á landi eða fullnægi að öðru leyti skilyrðum um búsetu en sýslumaður getur þó krafist þess að umsækjandi:
 - i. sanni að hann hafi fasta búsetu hér á landi,
 - ii. leggi fram dvalarleyfi, hafi hann hvorki íslenskt né annað norrænt ríkisfang nema hann megi dvelja löglega í landinu án leyfis,
 - d. skrifleg yfirlýsing um að umsækjandi, þegar umsókn er lögð fram, hafi ekki:
 - i. undir höndum ökuskírteini, gefið út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu,
 - ii. sætt takmörkun, annarri en skv. 21. gr., sviptingu eða afturköllun ökuréttinda í ríki, sbr. i-lið.
2. Staðfesting þess að umsækjandi hafi sótt nám í ökugerði í samræmi við 11. gr.
 3. Staðfesting skal liggja fyrir um að umsækjandi um fullnaðarskírteini hafi farið í akstursmat, sbr. 20. gr.
 4. Nú er sótt um ökuskírteini eftir að ökuréttindi umsækjanda hafa verið afturkölluð með akstursbanni skv. 106. gr. a. umferðarlaga. Skal þá fylgja umsókn um ökuskírteini staðfesting þess að umsækjandi hafi sótt nám skv. 13. gr. reglugerðarinnar. Sama gildir, hafi umsækjandi verið sviptur ökuréttindum á gildistíma fyrsta bráðabirgðaskírteinis skv. 3. mgr. 53. gr. umferðarlaga.
 5. Þegar sótt er um ökuskírteini fyrir C1-, C-, D1- eða D-flokk þarf að liggja fyrir að umsækjandi hafi fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.
 6. Umsókn um endurnýjun ökuskírteinis til farþega- eða vöruflutninga í atvinnuskyni fyrir C1-, C-, D1- og D-flokk skal fylgja staðfesting þess að umsækjandi hafi sótt endurmenntunarnám skv. 14. gr.

Umferðarstofa setur, að höfðu samráði við landlækni, reglur um hvernig skuli meta hvort umsækjandi um ökuskírteini fullnægi skilyrðum í III. viðauka um andlegt og líkamlegt heilbrigði.

Heimilislæknir umsækjanda gefur út læknisvottorð. Gefi annar læknir vottorðið út, skal umsækjandi upplýsa hvers vegna. Læknisvottorð skal ritað á eyðublað sem gert er eftir fyrirmælum landlæknis og má við umsókn ekki vera eldra en þriggja mánaða og við útgáfu ökuskírteinis ekki eldra en 18 mánaða.

4. gr.

Könnun sýslumanns.

Sýslumaður byggir á heilbrigðisyfirlýsingu eða læknisvottorði við könnun þess hvort umsækjandi fullnægi heilbrigðisskilyrðum. Sýslumaður getur þó krafist þess að frá lækni eða öðrum sérfræðingi verði fengin yfirlýsing eða ítarlegri upplýsingar, svo og að umsækjandi að öðru leyti taki þátt í læknisfræðilegri rannsókn til að skorið verði úr um hvort gefa megi út ökuskírteini eða það skuli skilyrt á einhvern hátt. Í því sambandi getur sýslumaður krafist þess að umsækjandi þreyti próf í aksturshæfni skv. 15. gr. Umsækjandi ber kostnað af læknisfræðilegri rannsókn, gagnaöflun og prófi samkvæmt þessari grein.

Auk könnunar á heilbrigðisskilyrðum kannar sýslumaður, ef ástæða þykir til, reglusemi og áreiðanleika umsækjanda. Hann aflar og annarra þeirra upplýsinga sem þörf er á, m.a. upplýsinga úr viðeigandi skrár lögreglu og ákærvalds.

Sýslumaður getur neitað umsækjanda um ökuskírteini, ef hann er háður notkun ávana- og fíkniefna eða annarra sljóvgandi efna eða er ekki nægilega reglusamur. Bera má slíka ákvörðun sýslumanns undir dómstóla samkvæmt reglum 68. gr. a. almennra hegningarlaga.

Sýslumaður getur synjað umsækjanda um réttindi til að mega stjórna bifreið til farþegaflutninga í atvinnuskyni ef ákvæði 2. mgr. 68. gr. almennra hegningarlaga eiga við um hagi hans.

5. gr.

Námsheimild - Prófheimild.

Þegar sýslumaður hefur kannað gögn og upplýsingar sem umsókn um ökuskírteini fylgja, tekur hann ákvörðun um hvort veita skuli umsækjanda ökuskírteini eða eftir atvikum:

1. námsheimild til að hefja ökunám og þreyta ökuþróf að því loknu,
2. prófheimild til að þreyta ökuþróf.

Sé ökuskírteini ekki gefið út innan tveggja ára frá útgáfu námsheimildar, þarf umsækjandi að hefja nám að nýju að fenginni nýrri námsheimild.

Gefa má út námsheimild áður en umsækjandi fullnægir aldursskilyrðum skv. 6. gr. fyrir:

1. B-flokk tólf mánuðum fyrr,
2. AM-, A1-, A2-, A-, BE- og T-flokk þremur mánuðum fyrr,
3. C-, C1-, D- og D1-flokk sex mánuðum fyrr enda hafi umsækjandi fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

Til að fá námsheimild fyrir BE-, C1E-, CE-, D1E- og DE-flokk þarf umsækjandi að hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk og ökuskírteini fyrir C1-, C-, D1- eða D-flokk eftir því sem við á.

6. gr.

Ökuréttindaflokkar:

Með ökuskírteini er veitt leyfi til að stjórna vélknúnu ökutæki í ökuréttindaflokki, einum eða fleiri, sem tilgreindur er á skírteininu. Ökuréttindaflokkar eru skilgreindir í þessari grein í samræmi við tilskipun nr. 2006/126/EB um ökuskírteini.

Flokkun ökutækja (Le-flokkar) er í samræmi við flokkun ökutækja í reglugerð um gerð og búnað ökutækja, sbr. tilskipun nr. 2002/24/EB (varðandi bifhjól) og tilskipun nr. 70/156/EBE (varðandi bifreiðar og önnur vélknúin ökutæki sem einkum eru ætluð til fólks- og vöruflutninga).

Ökuskírteini má gefa út frá þeim lágmarksaldri sem er tilgreindur fyrir hvern ökuréttindaflokk.

Sá fyrirvari er gerður varðandi tengingu eftirvagns/tengitækis við ökutæki skv. þessari grein að leyfileg þyngd eftirvagns/tengitækis geti verið takmörkuð skv. skráningarskírteini viðkomandi ökutækis.

Ökuréttindaflokkar eru:

1. **AM-flokkur:**

- a. réttindi til að stjórna léttu bifhjóli (í L1e- og L2e-flokki) sem er hannað til að ná 45 km aksturshraða á klst.:

- i. á tveimur hjólum,
- ii. á þremur hjólum.

Ökuskírteini fyrir AM-flokk má veita þeim sem er orðinn 15 ára.

2. **A1-flokkur:**

- a. réttindi til að stjórna bifhjóli:

- i. á tveimur hjólum, með eða án hliðarvagns, (L3e-flokkur eða L4e-flokkur) með slagrymi sem er ekki yfir 125 sm³, með afl sem er ekki yfir 11 kW og með afl/þyngdarhlutfall sem er ekki yfir 0,1 kW/kg,
- ii. á þremur hjólum (L5e-flokkur) með afl sem er ekki yfir 15 kW,

- b. réttindi til að stjórna léttu bifhjóli í AM-flokki.

Ökuskírteini fyrir A1-flokk má veita þeim sem er orðinn 17 ára.

3. **A2-flokkur:**

- a. réttindi til að stjórna bifhjóli:

- i. á tveimur hjólum, með eða án hliðarvagns (L3e- eða L4e-flokkur) með afl sem er ekki yfir 35 kW og með afl/þyngdarhlutfall sem er ekki yfir 0,2 kW/kg, svo og bifhjóli sem hefur ekki verið breytt frá því að hafa áður meira en tvöfalt afl,

- b. réttindi til að stjórna:

- i. léttu bifhjóli í AM-flokki,
- ii. bifhjóli í A1-flokki.

Ökuskírteini fyrir A2-flokk má veita þeim sem er orðinn 19 ára.

4. **A-flokkur:**

- a. réttindi til að stjórna bifhjóli:

- i. á tveimur hjólum með eða án hliðarvagns,
- ii. á þremur hjólum með meira afl en 15 kW,

- b. réttindi til að stjórna:

- i. léttu bifhjóli í AM-flokki,
- ii. bifhjóli í A1- og A2-flokki.

Ökuskírteini fyrir A-flokk má veita þeim sem er orðinn 24 ára en þó þeim sem orðinn er 21 árs, hafi hann í a.m.k. tvö ár haft ökuskírteini fyrir A2-flokk.

B-flokkur:

a. réttindi til að stjórna bifreið sem gerð er fyrir 8 farþega eða færri auk ökumanns og er 3.500 kg eða minna að leyfðri heildarþyngd sem tengja má við:

- i. eftirvagn/tengitæki sem er 750 kg eða minna að leyfðri heildarþyngd eða
- ii. eftirvagn/tengitæki sem er meira en 750 kg að leyfðri heildarþyngd enda sé vagnlest 3.500 kg eða minna að leyfðri heildarþyngd,

b. réttindi til að stjórna:

- i. bifhjóli á fjórum eða fleiri hjólum (L6e- og L7e-flokkur),
- ii. léttu bifhjóli í AM-flokki,
- iii. bifhjóli á þremur hjólum í A1-, A2- eða A-flokki með þeirri takmörkun að sá sem er yngri en 21 árs má ekki stjórna slíku bifhjóli með afl yfir 15 kW,
- iv. dráttarvél í T-flokki.

Ökuskírteini fyrir B-flokk má veita þeim sem er orðinn 17 ára.

6. Farþegaflutningar í atvinnuskyni fyrir B-flokk:

a. réttindi til að stjórna bifreið í B-flokki til slíkra flutninga, bundið því skilyrði að viðkomandi fullnægi kröfum um viðbótarnám og próf skv. námskrá.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir farþegaflutninga í atvinnuskyni skal hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

Ökuskírteini til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir B-flokk má veita þeim sem er orðinn 20 ára.

7. BE-flokkur:

a. réttindi til að stjórna bifreið í B-flokki með eftirvagn/tengitæki sem er ekki meira en 3.500 kg að leyfðri heildarþyngd.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir BE-flokk skal hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

Ökuskírteini fyrir BE-flokk má veita þeim sem er orðinn 18 ára.

8. C1-flokkur:

a. réttindi til að stjórna bifreið sem gerð er fyrir 8 farþega eða færri auk ökumanns og er meira en 3.500 kg en ekki meira en 7.500 kg að leyfðri heildarþyngd sem tengja má við eftirvagn/tengitæki sem er 750 kg eða minna að leyfðri heildarþyngd.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir C1-flokk skal hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

Ökuskírteini fyrir C1-flokk má veita þeim sem er orðinn 18 ára.

9. Vöruflutningar í atvinnuskyni fyrir C-1 flokk:

a. réttindi til að stjórna bifreið í C1-flokki til slíkra flutninga, bundið því skilyrði að viðkomandi hafi ökuskírteini fyrir C1-flokk og fullnægi skilyrðum um viðbótarnám og próf skv. námskrá.

Ökuskírteini til vöruflutninga í atvinnuskyni fyrir C1-flokk má veita þeim sem er orðinn 18 ára.

10. C1E-flokkur:

a. réttindi til að stjórna bifreið í:

- i. C1-flokki með eftirvagn/tengitæki meira en 750 kg að leyfðri heildarþyngd og má leyfð heildarþyngd vagnlestar ekki vera meiri en 12.000 kg,
- ii. B-flokki með eftirvagn/tengitæki meira en 3.500 kg að leyfðri heildarþyngd og má leyfð heildarþyngd vagnlestar ekki vera meiri en 12.000 kg,
- iii. réttindi til að stjórna bifreið í B-flokki með eftirvagn/tengitæki í BE-flokki.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir C1E-flokk skal hafa ökuskírteini fyrir C1-flokk.

Ökuskírteini fyrir C1E-flokk má veita þeim sem er orðinn 18 ára.

11. C-flokkur:

a. réttindi til að stjórna bifreið sem gerð er fyrir 8 farþega eða færri auk ökumanns og er meira en 3.500 kg að leyfðri heildarþyngd sem tengja má við eftirvagn/tengitæki sem er 750 kg eða minna að leyfðri heildarþyngd, þar með talið til vöruflutninga í atvinnuskyni.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir C-flokk skal hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

Ökuskírteini fyrir C-flokk má veita þeim sem er orðinn 21 árs.

12. CE-flokkur:

a. réttindi til að stjórna bifreið í C-flokki með eftirvagn/tengitæki sem er meira en 750 kg að leyfðri heildarþyngd.

réttindi til að stjórna bifreið í:

- i. B- og C1-flokki sem tengja má við eftirvagn/tengitæki í BE- og C1E-flokki,
- ii. D1- og D-flokki með eftirvagn/tengitæki í D1E- og DE-flokki enda hafi viðkomandi réttindi fyrir D1- og D-flokk.

Ökuskírteini fyrir CE-flokk má veita þeim sem hefur ökuskírteini fyrir C-flokk.

Ökuskírteini fyrir CE-flokk má veita þeim sem er orðinn 21 árs.

13. D1-flokkur:

- a. réttindi til að stjórna bifreið sem er ekki lengri en 8 m og gerð er fyrir 16 farþega eða færri auk ökumanns sem tengja má við eftirvagn/tengitæki sem er 750 kg eða minna að leyfðri heildarþyngd.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir D1-flokk skal hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

Ökuskírteini fyrir D1-flokk má veita þeim sem er orðinn 21 árs.

14. Farþegaflutningur í atvinnuskyni fyrir D1-flokk:

- a. réttindi til að stjórna bifreið í D1-flokki til slíkra flutninga, bundið því skilyrði að viðkomandi hafi ökuskírteini fyrir D1-flokk og fullnægi skilyrðum um viðbótarnám og próf skv. námskrá.

Ökuskírteini til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir D1-flokk má veita þeim sem er orðinn 21 árs.

15. D1E-flokkur:

- a. réttindi til að stjórna bifreið í D1-flokki með eftirvagn/tengitæki sem er meira en 750 kg að leyfðri heildarþyngd,

- b. réttindi til að stjórna bifreið í B-flokki með eftirvagn/tengitæki í BE-flokki.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir D1E-flokk skal hafa ökuskírteini fyrir D1-flokk.

Ökuskírteini fyrir D1E-flokk má veita þeim sem er orðinn 21 árs.

16. D-flokkur:

- a. réttindi til að stjórna bifreið sem gerð er fyrir fleiri en 8 farþega auk ökumanns sem tengja má við eftirvagn/tengitæki sem er 750 kg eða minna að leyfðri heildarþyngd, þar með talið til farþegaflutninga í atvinnuskyni,

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir D-flokk skal hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

Ökuskírteini fyrir D-flokk má veita þeim sem er orðinn 23 ára.

17. DE-flokkur:

- a. réttindi til að stjórna bifreið í D-flokki með eftirvagn/tengitæki sem er meira en 750 kg að leyfðri heildarþyngd,

- b. réttindi til að stjórna bifreið í B- og D1-flokki með eftirvagn/tengitæki í BE- og D1E-flokki.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir DE-flokk skal hafa ökuskírteini fyrir D-flokk.

Ökuskírteini fyrir DE-flokk má veita þeim sem er orðinn 23 ára.

18. T-flokkur:

- a. réttindi til að stjórna dráttarvél sem tengja má við eftirvagn/tengitæki.

Ökuskírteini fyrir T-flokk má veita þeim sem er orðinn 16 ára.

Ökuskírteini fyrir A1-, A2-, A- og B-flokk veitir rétt til að stjórna torfærutæki.

Ökuskírteini fyrir B-flokk veitir rétt til að stjórna vinnuvél.

Um stjórn vinnuvélar gilda sérstakar reglur um réttindi til að stjórna vinnuvélum, settar samkvæmt lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980.

Tafla þar sem tilgreindir eru ökuréttindaflokkar, einnig lágmarksaldur og gildistími fyrir hvern flokk, svo og lýsing á ökutæki í hverjum flokki.

Nr.		Flokkur	Ökutæki	Aldur ár	Gildistími	
					Bráðabirgða- skírteini - ár	Fullnaðar- skírteini - ár

1	AM	létt bifhjól	15		15.
2	A1	bifhjól: (a) 2 hjól, afl ≤ 11 kW, slagrými ≤ 125 sm ³ og hlutfall afls/punga $\leq 0,1$ kW/kg og (b) ≥ 3 hjól, afl ≤ 15 kW	17	3	
3	A2	bifhjól: 2 hjól, afl ≥ 35 kW og hlutfall afls/punga $\leq 0,2$ kW/kg og ekki leitt af bifhjóli með $\geq$ tvöfalt afl	19	3	
4	A	bifhjól	24 ¹⁾	3	
5	B	bifreið, leyfð heildarþyngd ≤ 3.500 kg, gerð fyrir ≤ 8 farþega auk ökumanns	17	3	
6	B	farþegaflutningar í atvinnuskyni með bifreið í B-flokki	20		5
7	BE	bifreið í B-flokki með eftirvagn/tengitæki	18		15.
8	C1	bifreið, leyfð heildarþyngd > 3.500 kg og ≤ 7.500 kg	18		5
9	C1	vöruflutningar í atvinnuskyni með bifreið í C1-flokki	18		5
10	C1E	bifreið í C1-flokki með eftirvagn/tengitæki	18		5
11	C	bifreið, leyfð heildarþyngd > 3.500 kg, gerð fyrir ≤ 8 farþega auk ökumanns	21		5
12	CE	bifreið í C-flokki með eftirvagn/tengitæki	21		5
13	D1	bifreið, ekki lengri en 8 m, gerð fyrir 16 farþega og færri auk ökumanns	21		5
14	D1	farþegaflutningar í atvinnuskyni með bifreið í D1-flokki	21		5
15	D1E	bifreið í D1-flokki með eftirvagn/tengitæki	21		5
16	D	bifreið gerð fyrir > 8 farþega auk ökumanns	23		5
17	DE	bifreið í D-flokki með eftirvagn/tengitæki	23		5
18	T	dráttarvél	16		15.

¹⁾ en þó þeim sem orðinn er 21 árs, hafi hann í a.m.k. tvö ár haft ökuskírteini fyrir A2-flokk.

7. gr.

Gildi eldri ökuréttinda.

Fullnaðarskírteini, sem gefið var út til tíu ára fyrir 1. mars 1988 og var þá í gildi, heldur gildi sínu þar til skírteinishafi er orðinn 70 ára.

A. Ökuréttindi til aksturs bifreiðar.

- Ökuskírteini, útgefið fyrir 1. janúar 1997 sem veitir rétt til að stjórna bifreið, veitir einnig rétt til að stjórna fólksbifreið sem er meira en 3.500 kg að leyfðri heildarþyngd.
- Ökuskírteini, útgefið frá og með 1. júlí 1958 og fyrir 1. júní 1993 sem veitir rétt til að stjórna bifreið, veitir einnig rétt til að stjórna bifreið í C-flokki fyrir allt að 5.000 kg farm.
- Ökuskírteini, útgefið frá og með 12. apríl 1960 og fyrir 1. mars 1988 sem veitir rétt til að stjórna bifreið, veitir einnig rétt til að stjórna bifreið í D1-flokki. Ökuskírteini, útgefið fyrir gildistöku reglugerðar þessarar sem veitir rétt til að stjórna bifreið í D1-flokki, veitir rétt til að stjórna bifreið í D1-flokki þó hún sé lengri en 8 m. (Sjá 13. tölulið 5. mgr. 6. gr.).
- Ökuskírteini, útgefið fyrir 12. apríl 1960 sem veitir rétt til að stjórna bifreið, veitir einnig rétt til að stjórna bifreið í D1- og D-flokki.
- Ökuskírteini, útgefið fyrir 1. júlí 1958 sem veitir rétt til að stjórna bifreið, veitir einnig rétt til að stjórna ökutæki í A1-, A2-, A-, B-, C1- og C-flokki.

B. Ökuréttindi til aksturs bifreiðar í atvinnuskyni.

- Ökuskírteini, útgefið fyrir 12. apríl 1960 sem veitir rétt til að stjórna leigubifreið til mannflutninga, veitir einnig rétt til að stjórna bifreið í B-, D1- og D-flokki til farþegaflutninga í atvinnuskyni.
- Ökuskírteini, útgefið frá og með 12. apríl 1960 og fyrir 1. mars 1988 sem veitir rétt til að stjórna leigubifreið til mannflutninga, veitir einnig rétt til að stjórna bifreið í B- og D1-flokki til farþegaflutninga í atvinnuskyni.

Tafla hér að neðan sýnir yfirlit um gildi eldri ökuréttinda, sbr. 1. - 7. tölulið:

Ökuskráteini til að stjórna bifreið gildir einnig fyrir flokk merktan "já" ef það er útgefið fyrir:	B	BE	AM	T	C1	C1E	C	CE	D1	D1E	D	DE	A1	A2	A
1. 01.01.1997	já ¹⁾	já ¹⁾	já	já											
2. 01.06.1993	já	já	já	já	já	já	já ²⁾	já ²⁾							
3. 01.03.1988	já	já	já	já	já	já	já ²⁾	já ²⁾	já	já					
4. 12.04.1960	já	já	já	já	já	já	já ²⁾	já ²⁾	já	já	já	já			
5. 01.07.1958	já	já	já	já	já	já	já	já	já	já	já	já	já	já	já

1) fólksbifreið sem er meira en 3.500 kg að leyfðri heildarþyngd.

2) bifreið fyrir annað 3.500 kg rann.

Ökuskráteini til að stjórna leigubifreið til mannflutninga gildir einnig fyrir flokk merktan "já" ef það er útgefið fyrir:	B	D1	D
	farþegaflutningar í atvinnuskyni	farþegaflutningar í atvinnuskyni	farþegaflutningar í atvinnuskyni
6. 01.03.1988	já	já	
7. 12.04.1960	já	já	já

D. Ökuréttindi til aksturs bifhjóls.

Ökuskráteini, útgefið fyrir gildistöku reglugerðar þessarar sem veitir rétt til að stjórna bifhjóli í A1- og A-flokki, veitir rétt til að stjórna bifhjóli á fjórum eða fleiri hjólum í þeim flokkum.

E. Um réttindi vegna eftirvagns/tengitækis.

- Ökuskráteini, útgefið fyrir 15. ágúst 1997 sem veitir rétt til að stjórna bifreið í B-, C1-, C-, D1- eða D-flokki, veitir einnig rétt fyrir BE-, C1E-, CE-, D1E- og DE-flokk, eftir því sem við á.
- Ökuskráteini, útgefið frá og með 15. ágúst 1997 og fyrir gildistöku reglugerðar þessarar, sem veitir rétt til að stjórna bifreið í B-flokki með eftirvagn/tengitæki, (BE-flokkur) má stjórna bifreið í B-flokki með eftirvagn/tengitæki sem er þyngri en 3.500 kg. (Sjá 7. tölulið 5. mgr. 6. gr.).

8. gr.

Ökutæki sem notað er við kennslu og verklegt próf.

A. Almenn.

Með þeim undantekningum, sem í 2. og 3. mgr. greinir, skal ökutæki, sem notað er við kennslu og verklegt próf, fullnægja kröfum reglugerðar um gerð og búnað ökutækja og jafnan vera þrífalegt og í lagi. Það skal viðurkennt af faggiltri skoðunarstofu, vera skráð sem slíkt og skal uppfylla skilyrði IV. viðauka.

Dráttarvél og létt bifhjól þarf ekki að viðurkenna og skrá til ökukennslu eða verklegs prófs og eru undanþegin kröfum 2. töluliðar IV. viðauka um búnað.

Ökutæki, sem notað er til kennslu í ökugerði, þarf ekki að viðurkenna og skrá en skal fullnægja reglum um gerð og búnað ökutækja. Umferðarstofu er þó heimilt að veita undanþágu frá þeim reglum. Eigi má nota slíkt ökutæki utan ökugerðis.

Ökutæki sem notað er við verklegt próf skal vera beinskipt nema þegar takmarka þarf ökuréttindi við sjálfskipt ökutæki samkvæmt B-lið þessarar greinar. Beinskipt ökutæki er bifreið sem búin er fetli fyrir tengsli eða bifhjól sem búin er handfangi á stýri fyrir tengsli. Sjálfskipt bifreið eða bifhjól er ökutæki sem ekki hefur slíkan búnað.

Ef verklegt próf er tekið á sjálfskipt ökutæki, skal það gefið til kynna með tákn tölu í ökuskráteini. Þess þarf þó ekki ef notuð er sjálfskipt bifreið við verklegt próf í BE-, C1E-, CE-, D1E- og DE-flokki, við próf til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir B-, D1- og D-flokk og til vöruflutninga í atvinnuskyni fyrir C1- og C-flokk enda hafi umsækjandi ökuskráteini fyrir þá flokka.

B. Ökuréttindi takmörkuð við sérbúið ökutæki.

Nú þarf að takmarka ökuréttindi umsækjanda samkvæmt 21. gr. vegna fötlunar eða af öðrum heilsufarsástæðum við ökutæki af sérstakri gerð eða með sérstökum búnaði. Skal þá verklega prófið tekið á slíku ökutæki. Áskilja má að ökutækið við verklega prófið skuli búin sérstökum hemlabúnaði, sbr. IV. viðauka.

Notkun bifreiðar, sem sérstaklega er búin fyrir hreyfihamlaðan ökumann.

Bifreið, sem sérstaklega er búin fyrir hreyfihamlaðan ökumann, má eigandi/umráðamaður nota við æfingaakstur með ökukennara og við verklegt próf að fengnu samþykki Umferðarstofu.

Um hemla og spegla gildir hið sama og fyrir B-flokk. Ef bifreiðin er með handstýrðum hemlabúnaði til að nota með hægri hendi fellur brott áskilnaður um hemlafetil við sæti ökukennara ef einnig er unnt án erfiðleika að nota handstýrða hemlabúnaðinn úr sæti ökukennarans.

II. KAFLI**Ökunám.****9. gr.***Almennt.*

Við upphaf náms skal ökukennari eða eftir atvikum ökuskóli ganga úr skugga um að námsheimild hafi verið veitt, sbr. 5. gr.

Varði umsókn um ökuskírteini ökuréttindaflokk sem umsækjandi hefur ekki áður haft ökuskírteini fyrir, skal umsækjandi til undirbúnings ökuþrófi:

1. sækja verklegt nám hjá ökukennara sem hefur löggildingu fyrir þann réttindaflokk,
2. sækja bóklegt nám sem að jafnaði skal fara fram í ökuskóla sem hefur starfsleyfi.

Áður en bóklegt nám hefst fyrir B-flokk, skal umsækjandi hafa lokið a.m.k. einni kennslustund í æfingaakstri hjá ökukennara.

Nám fyrir BE-flokk skal fara fram hjá ökukennara sem hefur löggildingu fyrir C1E-, CE-, D1E- eða DE-flokk.

Nám skal fara fram í samræmi við námskrá sem Umferðarstofa setur og ráðherra staðfestir. Ákveða má í námskrá að tiltekinn hluti náms sé fjarnám.

Í námskrá skal kveðið á um skipulag náms og þá aksturshæfni og þekkingu sem umsækjandi þarf að búa yfir til að öðlast ökuskírteini. Leitast skal við að flétta saman bóklegt og verklegt nám.

10. gr.*Fjöldi kennslustunda.*

Eftirfarandi tafla sýnir lágmarksfjölda kennslustunda í bóklegu og verklegu námi:

1. bóklegu námi fyrir tiltekna réttindaflokka,
2. bóklegu námi fyrir hvern flokk og hve margar stundir má fella niður vegna fyrra náms í öðrum flokki,
3. verklegu námi fyrir hvern flokk og hve margar stundir má fella niður vegna fyrra náms í öðrum flokki.

		1. Bóklegt nám fyrir tiltekna flokka	2. Bóklegt nám fyrir hvern flokk				3. Verklegt nám fyrir hvern flokk		
				Fækkun vegna fyrra náms				Fækkun vegna fyrra náms	
Flokkur		Stundir	Stundir	Flokkur	Stundir		Stundir	Flokkur	Stundir

AM			12				8		
A1			12	AM/B	-12		5		
A2			24	AM/A1/B	-12		11	A1	-5
A			24	AM/A1/B A2	-12 -24		11	A1 A2	-5 -11
B			25	AM/A2/A	-12		17	A1/A2/A	-5

B ¹⁾		52	16	C1 ²⁾ /D1 ¹⁾ D ¹⁾	-16 -16		3		
C1/D1			10				6		
C1 ²⁾ /D1 ¹⁾			26	C1/D1 B ¹⁾	-10 -16		8	C1/D1	-6
C ²⁾			32	D ¹⁾ C1/D1	-32 -10		12	D	-4
D ¹⁾			48	B ¹⁾ C ²⁾ C1/D1 C1 ²⁾ /D1 ¹⁾	-16 -32 -10 -26		12	C ²⁾	-4
BE			4				4		
C1E/D1E			4	BE	-4		4	BE	-3
CE/DE			4				7	C1E	-3
T			12	AM/A1/A2/A	-12		5		

¹⁾ farþegaflutningar í atvinnuskyni.

²⁾ vöruflutningar í atvinnuskyni.

Hver kennslustund skal vera 45 mínútur. Hæfilegt hlé skal vera á milli kennslustunda.

11. gr.

Verklegt nám.

Í verklegu námi æfir umsækjandi sig í akstri bifreiðar eða bifhjóls undir stjórn ökukennara sem jafnframt kennir og leiðbeinir umsækjanda. Skal akstur fara fram við mismunandi akstursskilyrði, svo sem mismikinn umferðarþunga þannig að reyni á sem flesta þætti sem upp geta komið í umferðinni á vegum í þéttbýli og utan þess. Í verklegu námi skal einnig fara fram kennsla varðandi búnað ökutækis og meðferð þess.

Kennsluakstur má ekki fara fram á vegi þar sem umferð er mikil fyrr en umsækjandi hefur náð þeirri aksturshæfni að ekki stafi hættu af.

Ekki mega í senn fleiri en þrír nemendur æfa í almennri umferð akstur á bifhjóli eða á léttu bifhjóli svo tryggt sé að ökukennari geti fylgst með akstri þeirra allra.

Verklegt nám fyrir B-flokk skal að hluta fara fram í ökugerði, fyrst og fremst í því augnamiði að umsækjandi læri að meta hættuleg akstursskilyrði þannig að hann þekki hættuna og geti forðast hana. Námið skal fara fram áður en umsækjandi lýkur ökuþrófi.

12. gr.

Æfingaakstur með leiðbeinanda.

Að fengnu leyfi sýslumanns má umsækjandi um ökuskírteini í ökunámi til réttinda fyrir B-flokk æfa akstur með leiðbeinanda á bifreið í B-flokki enda liggja fyrir staðfesting ökukennara og ökuskóla á því að umsækjandinn hafi nægilega þekkingu og þjálfun til slíks æfingaaksturs. Æfingaakstur með leiðbeinanda kemur ekki í stað æfingaaksturs með ökukennara heldur sem viðbótaræfing. Í æfingaakstri telst leiðbeinandi vera stjórnandi bifreiðar.

Skilyrði leyfis er að leiðbeinandi sé orðinn 24 ára, hafi í a.m.k. fimm ár haft gilt ökuskírteini fyrir B-flokk og hafi ekki á síðustu tólf mánuðum verið án ökuskírteinis vegna sviptingar ökuréttar eða verið refsað fyrir vítaverða aksturshætti. Leyfið má gefa út til allt að 15 mánaða. Sýslumaður getur afturkallað leyfið, fylgi leiðbeinandi ekki reglum um æfingaakstur eða fullnægi ekki lengur skilyrðum leyfis.

Leiðbeinandi skal hafa leyfið meðferðis við æfingaakstur. Honum er óheimilt að taka endurgjald fyrir að leiðbeina umsækjanda.

Umferðarstofa gefur út leiðbeiningar um æfingaakstur og skal ökukennari veita leiðbeinanda aðstoð við skipulagningu akstursins og gefa leiðbeinanda kost á að fylgjast með a.m.k. einni kennslustund í akstri.

Umferðarstofa setur reglur um hvernig auðkenna skuli bifreið sem notuð er til æfingaaksturs með leiðbeinanda. Um æfingaakstur gilda að öðru leyti reglur um æfingaakstur með ökukennara eftir því sem við á.

III. KAFLI

Nám eftir akstursbann eða sviptingu ökuréttar - Endurmenntun.

13. gr.

Nám eftir akstursbann eða sviptingu ökuréttar.

Nám eftir akstursbann eða sviptingu ökuréttar þess sem hefur fengið bráðabirgðaskírteini í fyrsta sinn, skal fara fram í ökuskóla og í samræmi við námskrá sem Umferðarstofa setur og ráðherra staðfestir.

Námið skal vera 12 bóklegar og 2 verklegar kennslustundir. Fjöldi þátttakenda á námskeiði skal að jafnaði vera 6 - 12. Að námskeiði loknu fær hver þátttakandi vottorð um þátttöku.

14. gr.

Endurmenntun bílstjóra.

Nám fyrir þann, sem uppfylla þarf skilyrði 3. mgr. 19. gr. um endurmenntun, skal fara fram í ökuskóla sem hefur starfsleyfi. Umferðarstofa getur þó ákveðið að hluti endurmenntunar fari fram hjá öðrum en ökuskóla.

Fjöldi kennslustunda skal vera samtals 35 stundir í 7 stunda lotum.

Námið skal fara fram í samræmi við námskrá sem Umferðarstofa setur og ráðherra staðfestir.

IV. KAFLI

Ökupróf.

15. gr.

Almennt.

Prófdómari skal ganga úr skugga um eftir því sem við á:

1. að fyrir liggi námsheimild eða prófheimild skv. 5. gr.,
2. að umsækjandi uppfylli aldursskilyrði reglugerðar þessarar til að mega þreyta ökupróf,
3. að fyrir liggi skriflegt vottorð ökukennara og ökuskóla um að umsækjandi hafi fengið bóklega og verklega kennslu í samræmi við námskrá fyrir þann réttindaflokk sem próf varðar. Hafi fleiri en einn ökuskóli eða ökukennari annast kennslu umsækjanda, skal sá sem síðast kenndi honum gefa út vottorðið.

Ökupróf skal vera bóklegt próf og verklegt próf og skal kanna þekkingu og aksturshæfni í samræmi við markmið námskrár.

Í bóklegu prófi er könnuð þekking á umferðarlöggjöf og þekking á öðru sem tilgreint er í námskrá og varðar umferð og umhverfi hennar.

Í verklegu prófi er könnuð aksturshæfni og þekking á ökutæki og meðferð þess.

Próf fyrir A2-flokk skal eingöngu vera verklegt, hafi umsækjandi ökuskírteini fyrir A1-flokk. Sama á við um próf fyrir A-flokk, hafi umsækjandi ökuskírteini fyrir A2-flokk.

Umferðarstofa annast ökupróf en getur falið öðrum að leggja þau fyrir.

Umferðarstofa gefur út handbók um ökupróf. Þar skal því lýst hvernig próf skuli framkvæmd og dæmd. Þar skulu einnig vera leiðbeiningar fyrir prófdómara.

Ökupróf skal fara fram samkvæmt námskrá, handbók um ökupróf og próflýsingu Umferðarstofu. Árangur umsækjanda í prófi (bóklegu og verklegu) skal metinn til stiga.

16. gr.

Tilhögun prófs.

Áður en umsækjandi þreytir próf, skal hann framvísa viðurkenndum persónuskilríkjum með ljósmynd af sér.

Niðurstöðu prófs skal kynna umsækjanda um leið og prófið hefur verið dæmt. Honum skal jafnframt gerð grein fyrir hvað var vel gert og hvað mátti betur fara.

Standist umsækjandi ekki próf, má hann ekki þreyta próf að nýju innan viku. Standi sérstaklega á, má stytta þann tíma.

Tali og skilji umsækjandi hvorki íslensku né erlent tungumál sem próf fer fram á, skal hafa löggiltan túlk við bóklegt og verklegt próf eða túlk sem Umferðarstofa samþykkir. Umsækjandi ber kostnað af túlkun. Starfandi

ökukennari má ekki vera túlkur.

Verklegt próf til farþegaflutninga í atvinnuskyni skal fara fram á íslensku.

Nú á umsækjandi erfitt með að þreyta próf svo sem vegna lesblindu, heyrnar- eða málleysis. Er þá prófdómara eða öðrum, sem prófdómari kveður til, heimilt að aðstoða umsækjanda við að skilja spurningar og að svara þeim. Starfandi ökukennari má ekki koma fram sem aðstoðarmaður.

17. gr.

Bóklegt próf.

Spurningar á bóklegu prófi skulu vera skýrar og hlutlægar svo sem kostur er. Spyrja skal annars vegar um almenn atriði svo sem varðandi umferðarlöggjöf, viðurkennda aksturshætti, ökutækið, mannlega þætti, öryggisbúnað og viðbrögð á slystað en hins vegar um það sem lýtur sérstaklega að þeim ökuréttindaflokki sem prófið varðar.

Bóklegt próf má ekki fara fram fyrr en tveimur mánuðum áður en umsækjandi fullnægir aldursskilyrði til að öðlast ökuréttindi í viðkomandi flokki.

18. gr.

Verklegt próf.

A. Almenn.

Verklegt próf má fara fram allt að tveimur vikum áður en umsækjandi fullnægir aldursskilyrði til að öðlast ökuréttindi í viðkomandi flokki.

Umsækjandi skal hafa staðist verklegt próf áður en sex mánuðir eru liðnir frá því hann stóðst bóklegt próf. Bóklegt próf fyrir tiltekna flokka, sbr. 1. tölulið 10. gr., heldur þó gildi sínu í 12 mánuði.

Umsækjandi skal leggja til ökutækið sem notað er í prófi og skal það fullnægja kröfum 8. gr. varðandi ökutæki sem notað er við kennslu og verklegt próf. Auk þess skal hann við verklegt próf á bifhjól/létt bifhjól leggja til fjarskiptatæki og bifreið með ökumanni fyrir prófdómara.

Að loknu verklegu prófi tilkynnir prófdómari sýslumanni um niðurstöðu prófs. Komist prófdómari að því að andlegri eða líkamlegri hreysti umsækjanda sé í einhverju áfátt, skal prófdómari geta þess í tilkynningunni til sýslumanns, hvort sem próftaki hefur staðist próf eða ekki.

B. Þekking á ökutæki og meðferð þess.

Prófdómari skal kanna:

1. þekkingu umsækjanda á ökutæki og meðferð þess, m.a. hvort umsækjandi hafi næga þekkingu á nauðsynlegu viðhaldi ökutækis til þess að geta komið í veg fyrir ótímabært slit eða bilun með tilliti til öryggis í akstri, aukinnar mengunar af völdum ökutækis eða hærri rekstrarkostnaðar þess,
2. hvort umsækjandi getur útskýrt og sýnt hvernig ganga megi úr skugga um að öryggisbúnaður ökutækis sé í lagi.

C. Aksturshæfni.

Aksturshæfni skal prófuð við akstursskilyrði þar sem verulega reynir á aksturshæfni umsækjanda á vegum í þéttbýli og utan þess og við mismikinn umferðarþunga. Próf má að hluta fara fram á sérstöku svæði. Gera skal mismunandi kröfur eftir réttindaflokkum.

Prófdómari skal, ef því verður við komið, sitja við hlið umsækjanda en annars þar sem hann getur fylgst vel með akstri umsækjanda og umferðinni.

Prófdómari skal:

1. meta hvort umsækjandi sýni að hann hafi næga aksturshæfni og hafi tileinkað sér vistakstur,
 2. fylgjast með hvort umsækjandi þekkir og virðir umferðarreglur,
 3. fylgjast með hvernig umsækjandi hagar undirbúningi aksturs og hvernig hann gengur frá ökutæki að loknum,
 4. fylgjast með hvernig umsækjandi notar stjórnþætti og öryggisbúnað,
 5. í tæka tíð gefa umsækjanda skýrar ábendingar og fyrirmæli svo hann hafi ráðrúm til að fara eftir þeim,
 6. ekki skipta sér af akstri umsækjanda nema hætta sé á ferðum.
- Prófdómari má ekki gefa umsækjanda fyrirmæli sem leiða kunna til brots á umferðarreglum.

Við mat á villum í prófi í aksturshæfni skal prófdómari nota viðmiðunarkvarða sem Umferðarstofa setur þar sem lýst er villum og vægi þeirra.

V. KAFLI Útgáfa ökuskírteinis.

19. gr.

Almennt.

Sýslumaður annast endanlega könnun á því hvort skilyrðum til útgáfu ökuskírteinis er fullnægt og kveður nánar á um útgáfu þess.

Endurnýja má ökuskírteini að loknum gildistíma þess enda fullnægi umsækjandi enn skilyrðum til að fá ökuskírteini útgefið. Sá sem sækir um endurnýjun ökuskírteinis, þegar liðin eru meira en tvö ár frá því að gildistími ökuskírteinisins rann út, skal þreyta próf í aksturshæfni skv. 15. gr.

Sá skal hafa sótt endurmenntunarnámskeið sem sækir um endurnýjun ökuskírteinis frá og með 10. september 2015 fyrir D1- og D-flokk til farþegaflutninga í atvinnuskyni og fyrir C1- og C-flokk til vöruflutninga í atvinnuskyni. Hafi umsækjandi ekki sótt endurmenntunarnámskeið, má endurnýja ökuskírteini hans án réttinda til aksturs í atvinnuskyni.

Á bakhlið ökuskírteinis skal í 10. dálk skrá hvenær gildistími í réttindaflokki hefst og í 11. dálk dagsetningu hvenær gildistíma lýkur. Sjá nánar I. viðauka.

20. gr.

Fullnaðarskírteini í stað bráðabirgðaskírteinis.

Þeim sem sækir um ökuskírteini í fyrsta sinn (byrjandi) fyrir A1-, A2-, A- eða B-flokk, skal, að fullnægðum settum skilyrðum, veitt bráðabirgðaskírteini til þriggja ára.

Veita má umsækjanda fullnaðarskírteini hafi hann:

1. haft bráðabirgðaskírteini samfelld í eitt ár, farið í akstursmat og fengið að því loknu staðfestingu ökukennara þar að lútandi,
2. ekki á síðustu 12 mánuðum fengið punkt í punktakerfi vegna umferðarlagabrots eða á sama tíma verið án ökuréttinda vegna akstursbanns eða sviptingar./DIV>

Uppfylli byrjandi ekki skilyrði 2. töluliðar 2. mgr., má endurnýja bráðabirgðaskírteini að loknum gildistíma þess. Uppfylli hann hins vegar skilyrði 2. töluliðar 2. mgr. og fari í akstursmat, sbr. 1. tölulið 2. mgr., má gefa út fullnaðarskírteini.

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir BE-, C1-, C-, D1- og D-flokk skal hafa fullnaðarskírteini fyrir B-flokk.

21. gr.

Takmörkun ökuréttinda.

Gefa má út ökuskírteini til styttri tíma en gildir skv. 22. gr. Einnig má takmarka ökuréttindi við ökutæki af sérstakri gerð eða með sérstökum búnaði, ef nauðsyn krefur, fyrir líkamlega fatlaðan umsækjanda eða ökumann, sbr. lið 8.1. í III. viðauka, eða takmarka útgáfuna með öðrum hætti til að auka öryggi í akstri. Takmörkun skal færa á ökuskírteini sem tákn tölu skv. I. viðauka.

22. gr.

Gildistími ökuskírteinis.

Gildistími ökuskírteinis skal ákveðinn frá útgáfudegi þess.

Gildistími bráðabirgðaskírteinis er þrjú ár fyrir A1-, A2-, A- og B-flokk.

Gildistími fullnaðarskírteinis fyrir sömu flokka er fimmtán ár, þó aldrei lengur en til 70 ára aldurs, utan ökuskírteinis til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir B-flokk, sbr. 1. tölulið 5. mgr. Þó er gildistími fullnaðarskírteinis fyrir umsækjanda sem orðinn er:

1. 70 ára fjögur ár,
2. 71 árs þrjú ár,
3. 72 ára tvö ár,
4. 80 ára eða eldri eitt ár.

Ökuskírteini fyrir AM- og T-flokk skal gefa út til sama tíma og fyrir A1-, A2-, A- og B-flokk.

Gildistími ökuskírteinis er fimm ár fyrir:

1. farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir B-flokk,
2. C1- og C-flokk, þar með talið til vöruflutninga í atvinnuskyni,
3. D1- og D-flokk, þar með talið til farþegaflutninga í atvinnuskyni,
4. réttindi til aksturs í atvinnuskyni sem fylgdu eldri ökuréttindum, sbr. 7. gr.,

en þó fyrir umsækjanda sem orðinn er:

1. 70 ára fjögur ár,
2. 71 árs þrjú ár,
3. 72 ára tvö ár,
4. 80 ára eða eldri eitt ár.

23. gr.

Samrit ökuskírteinis.

Sé ökuskírteini glatað, skemmt eða svo slitið að áritun, númer, stimpilmerki, ljósmynd og þess háttar verður ekki sannreynt þegar í stað, skal sækja um samrit skírteinisins ef ætlunin er að nota það áfram.

Skemmt ökuskírteini skal afhent sýslumanni. Hafi ökuskírteini glatast, skal umsækjandi undirrita yfirlýsingu um það. Finnist hið glataða ökuskírteini, skal það þegar afhent sýslumanni.

Sá sem hefur fasta búsetu hér á landi og hefur ökuskírteini, sem gefið er út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu eða í Færeyjum, getur fengið útgefið samrit samkvæmt ákvæðum þessum.

24. gr.

Alþjóðlegt ökuskírteini.

Sýslumaður og Félag íslenskra bifreiðaeigenda mega gefa út alþjóðlegt ökuskírteini.

Alþjóðlegt ökuskírteini má gefa út til þess sem hefur gilt íslenskt ökuskírteini og er orðinn 18 ára. Skírteinið gildir í ár frá útgáfudegi þess og tekur einungis til ökutækja sem hlutaðeigandi hefur rétt til að stjórna samkvæmt hinu íslenska ökuskírteini.

Skírteinið veitir þó ekki rétt til að stjórna ökutæki hér á landi.

25. gr.

Akstursheimild til bráðabirgða.

Sýslumaður getur veitt þeim akstursheimild til bráðabirgða sem hefur íslenskt ökuskírteini og þeim sem hefur ökuskírteini sem gefið er út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu eða í Færeyjum og hefur fasta búsetu hér á landi.

Akstursheimild til bráðabirgða má einnig veita þeim sem ekki hefur fasta búsetu hér á landi og hefur ekki undir höndum tilskilið ökuskírteini, sbr. 29. gr., til að mega stjórna vélknúnu ökutæki hér á landi. Akstursheimild má þá m.a. binda því skilyrði að umsækjandi þreyti próf í aksturshæfni skv. 15. gr.

Akstursheimild má veita við þær aðstæður að umsækjandi:

1. uppfylli skilyrði til að fá ökuskírteini en það hefur ekki verið gefið út og afhent honum,
2. hafi glatað ökuskírteini sínu, sbr. 23. gr., og þurfi að stjórna ökutæki,
3. hafi gleymt ökuskírteini sínu á stað þangað sem ekki verður með sanngirni krafist að hann sækji það,
4. hafi aðrar sérstakar ástæður sem sýslumaður metur gildar.

Akstursheimild til bráðabirgða skal rituð á eyðublað sem ríkislögreglustjórinn lætur í té. Hún skal vera tímabundin og að jafnaði ekki veitt til lengri tíma en eins mánaðar. Ökumaður skal við akstur hafa akstursheimild meðferðis og einnig viðurkennd persónuskilríki með ljósmynd af sér.

VI. KAFLI

Afturköllun ökuréttinda - Útgáfa ökuskírteinis eftir afturköllun ökuréttinda eða sviptingu ökuréttar.

26. gr.

Afturköllun ökuréttinda af heilbrigðisástandum.

Hafi sýslumaður eða lögreglan sérstaka ástæðu til að ætla að skírteinishafi fullnægi ekki lengur skilyrðum varðandi heilbrigði, eiga ákvæði 4. gr. við um athugun þess. Að fenginni niðurstöðu slíkrar athugunar, tekur sýslumaður ákvörðun um hvort afturkalla skuli ökuréttindin skv. 53. gr. umferðarlaga. Sama gildir ef skírteinishafi neitar að taka þátt í slíkri athugun.

Ákveði sýslumaður eftir að athugun hefur farið fram að ökuréttindin skuli takmörkuð, skal nýtt ökuskírteini gefið út.

Byggist ákvörðun um afturköllun á því að skírteinishafi sé háður notkun ávana- og fíkniefna eða annarra sljóvgandi eða örvandi efna eða sé óreglusamur, má hlutaðeigandi bera ákvörðunina undir dómstóla eftir reglum 68. gr. a. almennra hegningarlaga, krefjist skírteinishafi þess.

27. gr.

Afturköllun ökuréttinda vegna skorts á aksturshæfni.

Telji sýslumaður vafa leika á um hvort aksturshæfni skírteinishafa sé fullnægjandi, getur hann ákveðið að skírteinishafi þreyti próf í aksturshæfni skv. 15. gr., eftir því sem sýslumaður ákveður, fyrir B-flokk eða tiltekinn réttindaflokk eða flokka sem skírteinishafi hefur. Neiti skírteinishafi að þreyta próf, getur sýslumaður afturkallað ökuréttindi hans skv. 53. gr. umferðarlaga. Sama gildir, standist skírteinishafi ekki próf.

Ef ökuréttindin eru afturkölluð, þarf viðkomandi að þreyta bóklegt próf fyrir B-flokk og jafnframt verklegt próf fyrir hvern ökuréttindaflokk sem umsóknin varðar til þess að öðlast ökuréttindi á ný.

28. gr.

Útgáfa ökuskírteinis eftir afturköllun ökuréttinda eða sviptingu ökuréttar.

Ákvæði 3. gr. gilda eftir því sem við á um útgáfu ökuskírteinis eftir afturköllun eða sviptingu ökuréttinda.

Hafi ökuréttindi verið afturkölluð:

1. af heilbrigðisástandum,

2. vegna notkunar ávana- eða fíkniefna eða annarra sljóvgandi eða örvandi efna,

3. vegna óreglu,

gildir 4. gr. þegar kannað er hvort umsækjandi uppfylli heilbrigðisskilyrði til að öðlast ökuréttindi á ný.

Hafi ökuréttindi verið afturkölluð með akstursbanni skv. 106. gr. a. umferðarlaga, skal umsækjandi um ökuskírteini sækja nám skv. 13. gr. Sama gildir um byrjanda sem hefur fengið bráðabirgðaskírteini í fyrsta sinn og sviptur hefur verið ökurétti skv. 3. mgr. 53. gr. umferðarlaga.

Umsækjandi um ökuskírteini skal áður en ökuskírteini er gefið út, þreyta bóklegt próf fyrir B-flokk og jafnframt verklegt próf fyrir hvern ökuréttindaflokk sem umsóknin varðar þegar:

1. afturköllun ökuréttinda hefur varað í þrjú ár eða lengur vegna upplýsinga um heilbrigði eða vegna notkunar ávana- og fíkniefna eða annarra sljóvgandi eða örvandi efna eða vegna ónógrar reglusemi,
2. sýslumaður hefur skv. 27. gr. afturkallað ökuréttindi vegna þess að skírteinishafa skorti næga aksturshæfni,
3. sýslumaður hefur afturkallað ökuréttindi byrjanda með akstursbanni,
4. byrjandi, sem hefur fengið bráðabirgðaskírteini í fyrsta sinn, hefur verið sviptur ökurétti,
5. ökumaður hefur verið sviptur ökurétti í meira en ár.

VII. KAFLI

Erlend ökuskírteini.

29. gr.

Gildi erlends ökuskírteinis hér á landi.

Ökuskírteini sem gefið er út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu eða í Færeyjum veitir handhafanum rétt til að stjórna sömu ökutækjum hér á landi fyrir AM-, A1-, A2-, A- og B-flokk og það heimilar að stjórna í útgáfulandinu á gildistíma þess, þó ekki lengur en til 70 ára aldurs handhafans. Aldursmörk mega þó ekki vera lægri en kveðið er á um í 6. gr. að því er varðar bifhjól og létt bifhjól.

Ökuskírteini sem gefið er út í ríki sem er ekki aðili að Evrópska efnahagssvæðinu, svo og ökuskírteini sem gefið er út á grundvelli slíks ökuskírteinis, veitir handhafanum rétt til að stjórna sömu ökutækjum hér á landi og

það heimilar að stjórna í útgáfulandinu í allt að einn mánuð eftir að skilyrðum um fasta búsetu er fullnægt, sbr. þó 3. og 4. mgr.

Erlent ökuskrirteini veitir ekki rétt til farþega- og vöruflutninga í atvinnuskyni. Það á þó ekki við um rétthafa gilds ökuskrirteinis sem gefið hefur verið út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu eða í ríki sem samkvæmt samningi við ESB hefur innleitt ákvæði tilskipunar nr. 2006/126/EB og nr. 2003/59/EB. Veiti erlenda ökuskrirteinið hins vegar rétt til að stjórna ökutæki í:

1. C1- og C-flokki, þar með talið til vöruflutninga í atvinnuskyni,

2. D1- og D-flokki, þar með talið til farþegaflutninga í atvinnuskyni, með annan gildistíma en kveðið er á um í 22. gr. fyrir þá flokka, skal skirteinið endurnýjað eigi síðar en tveimur árum eftir þann dag þá er handhafi þess tók sér fasta búsetu hér.

Ökuskrirteini, gefið út í ríki utan Evrópska efnahagssvæðisins, veitir ekki heimild til að stjórna vélknúnu ökutæki nema skirteinishafi uppfylli aldursákvæði 6. gr. að því er varðar ökutækið sem ekið er.

Í stað ökuskrirteinis gildir akstursheimild til bráðabirgða eða ökuskrirteini fyrir ferðamenn, gefin út í Danmörku, Finnlandi, Noregi eða Svíþjóð.

Ökuskrirteini, gefið út utan Evrópska efnahagssvæðisins, þarf að vera með latneskum bókstöfum eða skirteininu þarf að fylgja þýðing texta þess á íslensku, dönsku, norsku, sænsku eða ensku.

Með ökuskrirteini í þessari grein er einnig, eftir því sem við á, átt við erlent alþjóðlegt ökuskrirteini.

Erlendur ríkisborgari, sem hefur erlent ökuskrirteini og nýtur úrlendisréttar, má stjórna ökutæki hér á landi að því leyti sem ökuskrirteinið veitir rétt til.

30. gr.

Afturköllun ökuréttinda samkvæmt erlendu ökuskrirteini.

Ökuréttindi samkvæmt erlendu ökuskrirteini má afturkalla eftir sömu reglum og gilda um íslensk ökuskrirteini.

31. gr.

Útgáfa íslensks ökuskrirteinis í stað samsvarandi erlends ökuskrirteinis.

Umsókn um íslenskt ökuskrirteini, sem koma skal í stað erlends ökuskrirteinis, má afhenda sýslumanni óháð því hvar umsækjandi hefur búsetu.

Nú hefur ökuskrirteini verið gefið út í ríki sem er ekki aðili að Evrópska efnahagssvæðinu eða í ríki sem ekki hefur gert samning við Evrópusambandið um að innleiða ákvæði tilskipunar nr. 2003/59/EB um grunnþjálfun og reglubundna þjálfun ökumanna tiltekinna ökutækja til farþega- eða vöruflutninga í atvinnuskyni, eða útgáfan er byggð á slíku skirteini. Má þá ekki gefa út ökuskrirteini til farþega- og vöruflutninga í atvinnuskyni skv. hinu erlenda ökuskrirteini.

Gefa má út íslenskt ökuskrirteini í stað samsvarandi erlends ökuskrirteinis í samræmi við ákvæði V. kafla, að uppfylltum eftirfarandi skilyrðum:

Umsókn skal fylgja:

1. ljósmynd af umsækjanda, sbr. a-lið 1. töluliðar 2. mgr. 3. gr.,

2. hið erlenda ökuskrirteini,

3. heilbrigðisyfirlýsing eða læknisvottorð, sbr. b-lið 1. töluliðar 2. mgr. 3. gr., ef erlenda ökuskrirteinið er hvorki gefið út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu né í Færeyjum,

4. skrifleg yfirlýsing um að umsækjandi hafi fasta búsetu hér á landi eða fullnægi að öðru leyti skilyrðum um búsetu, sbr. ákvæði c-liðar 1. töluliðar 2. mgr. 3. gr.,

5. skrifleg yfirlýsing um að umsækjandi hafi ekki þegar umsókn er lögð fram:

a. undir höndum ökuskrirteini gefið út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu,

b. sætt takmörkun, annarri en skv. 21. gr., sviptingu eða afturköllun ökuréttinda í ríki, sbr. a-lið.

Nú er íslenskt ökuskrirteini gefið út í stað erlends ökuskrirteinis sem gefið var út í ríki sem ekki er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu. Skal þá á íslenska ökuskrirteinið ritað nafn þess ríkis. Sama gildir við síðari endurnýjun eða skipti á ökuskrirteininu.

Þegar íslenskt ökuskrirteini er gefið er út í stað erlends ökuskrirteinis sem gefið er út í ríki á Evrópska efnahagssvæðinu, skal erlenda skirteinið endursent útgefanda þess ásamt upplýsingum um að íslenskt skirteini hafi verið gefið út.

Séu liðin meira en tvö ár frá því að ökuskrirteini féll úr gildi, sem gefið er út í ríki sem er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu, má gefa út íslenskt ökuskrirteini í stað þess, þreyti umsækjandi próf í aksturshæfni skv. 15. gr.

Þegar íslenskt ökuskrirteini er gefið út í stað erlends ökuskrirteinis, sem gefið er út í ríki sem ekki er aðili að Evrópska efnahagssvæðinu, þarf umsækjandi að þreyta bóklegt próf fyrir B-flokk og jafnframt verklegt próf fyrir hvern ökuréttindaflokk sem umsóknin varðar. Nú óskar slíkt ríki eftir heimild til þess að gefa megi út ökuskrirteini án prófs. Skal Umferðarstofa þá meta hvort skilyrði eru til þess. Við matið þurfa að liggja fyrir nauðsynleg gögn frá stjórnvaldi viðkomandi ríkis varðandi kröfur til ökunáms og ökuþrófs. Skal miða við að kröfur til útgáfu ökuskrirteinis í hlutaðeigandi ríki séu ekki vægari en kröfur hér á landi og að umferðaraðstæður í ríkinu réttlæti að öðru leyti slíka ákvörðun.

Ef skilyrðin eru uppfyllt, skal heiti viðkomandi ríkis og dagsetningin, þá er mat Umferðarstofu lá fyrir, koma fram í töflu hér að neðan því til staðfestingar.

Nafn ríkis	Dagsetning
Japan	26.06.2008

Sýslumaður getur krafist þess að umsækjandi þreyti bóklegt próf fyrir B-flokk og jafnframt verklegt próf fyrir hvern ökuréttindaflokk sem umsóknin varðar skv. 16. gr.:

1. hafi umsækjandi ekki staðist ökuþróf hér á landi,
2. hafi ökuréttindi hans verið afturkölluð,
3. hafi hann verið sviptur ökurétti.

Nú hefur sá fengið útgefið erlent ökuskrirteini í ríki utan Evrópska efnahagssvæðisins eða Færeyja sem hefur fasta búsetu hér á landi og dvalið hefur erlendis skemur en í 6 mánuði. Getur hann þá ekki fengið því skipt fyrir íslenskt ökuskrirteini.

VIII. KAFLI

Löggilding ökukennara.

32. gr.

Löggilding.

Sýslumaður löggildir ökukennara fyrir einn eða fleiri ökuréttindaflokka að uppfylltum skilyrðum og að fenginni umsögn Umferðarstofu. Löggilding gildir í 5 ár en þó ekki lengur en ökukennari hefur ökuréttindi.

Umsókn um löggildingu skal að jafnaði lögð fram í því umdæmi þar sem umsækjandi býr.

33. gr.

Skilyrði löggildingar.

Veita má þeim löggildingu sem:

1. er orðinn 21 árs,
2. hefur ekið bifreið að staðaldri síðustu þrjú árin,
3. hefur staðist próf fyrir ökukennara að afloknu ökukennaranámi.

Umsókn um löggildingu skal fylgja prófskrirteini, sbr. 36. gr.

Heimilt er að synja um löggildingu, eigi ákvæði 2. mgr. 68. gr. almennra hegningarlaga við. Synjun skal, krefjst ökukennari þess, borin undir dómstóla samkvæmt reglum 68. gr. almennra hegningarlaga.

34. gr.

Löggildingarflokkar.

Löggildingarflokkar ökukennara eru þrír:

1. B- og T-flokkur,
2. AM-, A1-, A2- og A-flokkur,
3. eftirtaldir flokkar:

a. farþegaflutningar	í	atvinnuskyni	fyrir	B-flokk,
b. C1- og C-flokkur,	þar með talið til	vöruflutninga	í	atvinnuskyni,
c. D1- og D-flokkur,	þar með talið til	farþegaflutninga	í	atvinnuskyni,

d. BE-, C1E-, CE-, D1E- og DE-flokkur.

Ökukennari skal hafa löggildingu fyrir B-flokk til að geta fengið löggildingu fyrir réttindaflokka skv. 2. og 3. tölulið og skal auk þess hafa a.m.k. þriggja ára reynslu af akstri bifreiðar/bífhjóls í þeim flokkum.

35. gr.

Endurnýjun löggildingar.

Endurnýja má löggildingu fyrir ökukennara að loknum gildistíma hennar:

1. fullnægi ökukennarinn enn skilyrðum 2. tölul. 1. mgr. 33. gr. til útgáfu löggildingar,
2. hafi hann á löggildingartímabilinu sótt endurmenntunarnámskeið skv. 36. gr. og að jafnaði stundað ökukennslu á tímabilinu skv. staðfestingu Umferðarstofu.

Nú hefur ökukennari ekki stundað ökukennslu að jafnaði á síðasta löggildingartímabili eða meira en ár er liðið frá því að löggilding féll úr gildi. Skal hann þá þreyta próf í ökukennslu í bifreið og skal prófið fara fram á vegum skóla, sbr. 36. gr., áður en löggilding er endurnýjuð. Séu liðin meira en 5 ár frá því löggilding féll úr gildi, skal ökukennari auk þess standast skriflegt próf þar sem hann sannar þekkingu sína á reglum, skipulagi ökunáms og góðum starfsvenjum er tengjast ökukennslu og ökuþrófum. Prófið fer fram á vegum skóla, sbr. 36. gr.

Umsókn um endurnýjun löggildingar skal fylgja:

1. vottorð Umferðarstofu um starfsferil ökukennara við ökukennslu,
2. staðfesting þess að ökukennari hafi á síðustu 5 árum sótt endurmenntunarnámskeið skv. 36. gr.

36. gr.

Ökukennaranám.

Umferðarstofa skal gera samning við skóla á háskólastigi til fimm ára í senn um að þar fari fram ökukennaranám. Í samningi skal kveðið á um tilhögun námsins og hve oft námskeið skuli haldið fyrir tiltekna löggildingarflokka og að námið skuli fara fram samkvæmt námskrá sem Umferðarstofa setur og ráðherra staðfestir.

Í samningi skal einnig kveðið á um reglulega endurmenntun ökukennara á námskeiði þar sem fjöldi kennslustunda skal vera a.m.k. 35 í 7 stunda lotum.

Ökukennaranámi skal ljúka með prófi, bóklegu og verklegu, sem skiptist þannig:

1. bóklegt próf:
 - a. próf í kennslufræði og sálfræði,
 - b. próf þar sem könnuð er þekking á umferðarlöggjöf og á ökutæki og meðferð þess,
 - c. próf í bóklegri ökukennslu,
2. verklegt próf:
 - a. próf í verklegri ökukennslu,
 - b. próf í aksturshæfni.

Áður en verklegt próf fer fram, skal sýslumaður kanna hvort skilyrðum 1. til 3. töluliðar 1. mgr. 33. gr. er fullnægt. Standist umsækjandi prófið, skal viðkomandi skóli gefa út prófskirteini og senda sýslumanni afrit þess.

37. gr.

Undanþága frá námi og prófi - Réttindi í öðru EES-ríki.

Nú sækir sá um löggildingu ökukennara hér á landi sem hefur fengið viðurkenningu til að starfa sem ökukennari í ríki á Evrópska efnahagssvæðinu. Skulu þá fylgja umsókn fullnægjandi gögn um viðurkenninguna.

Sýslumaður metur hvort taka skuli viðurkenninguna gilda og í því sambandi:

1. hvort umsækjandi skuli undanþeginn námi og prófi skv. 3. tölulið 1. mgr. 33. gr. að hluta eða að öllu leyti,
2. hvort skilyrðum til útgáfu löggildingar sé fullnægt að öðru leyti.

38. gr.

Könnun á hæfni og þekkingu - Próf.

Sýslumaður getur ákveðið að ökukennari þreyti próf, eftir atvikum öll próf eða tiltekin próf, skv. 1. og 2. tölulið 3. mgr. 36. gr. enda þyki ástæða til að ætla að ökukennarinn fullnægi ekki lengur kröfum um þekkingu og

hæfni til að öðlast löggildingu.

39. gr.

Afturköllun löggildingar.

Sýslumaður getur afturkallað löggildingu hafi ökukennari:

1. ekki staðist próf skv. 36. gr. sem ákveðið er skv. 38. gr.,
2. verið staðinn að háttsemi sem ekki samrýmist starfi hans eða hann að öðru leyti fullnægir ekki lengur skilyrðum til að öðlast löggildingu sem ökukennari,
3. verulega brotið gegn eða vikið frá gildandi reglum um ökukennslu eða hann sem forstöðumaður ökuskóla borið ábyrgð á að slíkt hafi átt sér stað við skólann,
4. verið fundinn sekur um brot gegn ákvæðum umferðarlaga, almennra hegningarlaga eða annarra laga þannig að varðað geti afturköllun löggildingar.

IX. KAFLI

Starfsleyfi ökuskóla - Viðurkenning ökugerðis.

40. gr.

Starfsleyfi ökuskóla.

Umferðarstofa gefur út starfsleyfi fyrir ökuskóla:

1. til að halda námskeið, sem er liður í bóklegu ökunámi skv. III. kafla, fyrir:
 - a. B- og T-flokk,
 - b. AM-, A1-, A2- og A-flokk,
 - c. fyrir eftirtalda flokka:
 - i. farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir B-flokk,
 - ii. C1- og C-flokk, þar með talið til vöruflutninga í atvinnuskyni,
 - iii. D1- og D-flokk, þar með talið til farþegaflutninga í atvinnuskyni,
 - iv. BE-, C1E-, CE-, D1E- og DE-flokk.

2. til að halda námskeið skv. 13. gr.,

3. til að halda námskeið skv. 14. gr.

Umsókn um starfsleyfi skal leggja fram á eyðublaði sem Umferðarstofa lætur í té.

Skilyrði starfsleyfis:

1. Faglegur stjórnandi ökuskóla skal vera löggiltur ökukennari.
2. Ökuskóli skal hafa aðgang að kennslufræðilegri ráðgjöf og skal ráðgjafi hafa kennslufræðilega menntun, vera ökukennari með nám frá skóla á háskólastigi, sbr. 36. gr. eða ökukennari sem hefur lokið sérstöku námskeiði um kennslufræði, hópkenndu og nýsitækni.
3. Ökuskóli skal leggja fram kennsluskrá og annast innra mat á gæðum kennslu sbr. IX. viðauka. Kennsluskrá skal endurskoða árlega og senda Umferðarstofu fyrir 1. mars ár hvert.
4. Ökuskólinn skal hafa aðgang að ökutæki sem skráð er til kennslu.
5. Ökuskóli skal hafa húsnæði þar sem er aðstaða til bóklegrar kennslu og eftir því við á, verklegrar kennslu.
6. Ökuskóli skal vera skráður í fyrirtækjaskrá.

Fari fram fjarnám á vegum ökuskóla þarf skólinn að hafa yfir að ráða fjarkennslukerfi sem Umferðarstofa viðurkennir.

Heimila má að ökuskóli haldi námskeið í öðru húsnæði en því sem tilgreint er í starfsleyfi.

41. gr.

Skýldur ökuskóla.

Faglegur stjórnandi ber ábyrgð á að nám og kennsla fari fram í samræmi við námskrá og aðrar reglur. Tilkynna skal Umferðarstofu ef nýr faglegur stjórnandi tekur til starfa.

Kennari í ökuskóla skal hafa löggildingu sem ökukennari eða hafa kennaramenntun. Þó má fela sérhæfðum leiðbeinanda kennslu einstakra námsgreina.

Ökuskóli skal:

1. kynna nemendum, áður en nám hefst, skipulag námsins skv. kennsluskrá og kostnað við námið,
2. varðveita í þrjú ár:
 - a. skrá um námskeið og nemendur og skrá um viðveru nemenda,
 - b. úrlausnir prófa,
3. senda Umferðarstofu kennsluáætlun og stundaskrá a.m.k. viku áður en nám hefst,
4. tilkynna Umferðarstofu um veigamiklar breytingar á kennslutilhögun a.m.k. viku áður en nám hefst,
5. senda Umferðarstofu árlega skýrslu um skipulag og starfsemi skóla þar sem fram koma m.a. upplýsingar um fjölda nemenda, nýmæli í starfseminni og frávik frá kennsluskrá á eyðublaði sem Umferðarstofa lætur í té.

42. gr.

Afturköllun starfsleyfis ökuskóla.

Umferðarstofa getur afturkallað starfsleyfi ökuskóla ef skilyrði leyfisveitingar eru ekki lengur fyrir hendi eða ökuskóli fer ekki eftir reglum um starfsemi ökuskóla.

43. gr.

Viðurkenning ökugerðis - Afturköllun viðurkenningar ökugerðis.

Umferðarstofa viðurkennir ökugerði. Beiðni um viðurkenningu skulu fylgja upplýsingar um staðsetningu ökugerðis og um ábyrgðarmann reksturs þess. Einnig skulu fylgja gögn um skipulag ökugerðisins.

Kennsluáætlun, sem er í samræmi við námskrá, skal liggja fyrir.

Með beiðni um viðurkenningu á ökugerði með sérstökum brautum, sbr. 2. tölulið VI. viðauka, skulu fylgja uppdrættir og upplýsingar um gerð og fjölda brauta og önnur mannvirki, allt að fengnu samþykki byggingaryfirvalda.

Með beiðni um viðurkenningu á rekstri ökugerðis með skrikvagni skulu fylgja uppdrættir sem sýni hvernig æfingum í samræmi við námskrá er komið fyrir með öruggum hætti.

Umferðarstofa getur afturkallað viðurkenningu ökugerðis ef talið er að skilyrði hennar séu ekki lengur fyrir hendi eða ekki hafi verið farið eftir reglum um starfsemi ökugerðis.

X. KAFLI

Viðurkenning prófdómara.

44. gr.

Viðurkenning.

Umferðarstofa viðurkennir prófdómara til að dæma:

1. verklegt próf í B-flokki,
2. verklegt próf í öðrum flokkum en B-flokki,
3. bóklegt próf í öllum flokkum.

45. gr.

*Skilyrði viðurkenningar.***1. Verklegt próf í B-flokki.**

Sá uppfyllir skilyrði viðurkenningar sem:

- a. er orðinn er 24 ára,
- b. fullnægir kröfum um andlegt og líkamlegt heilbrigði sem gerðar eru til ökumanna í hópi tvö, sbr. III. viðauka,
- c. hefur haft gilt ökuskírteini fyrir B-flokk, a.m.k. næstliðin fimm ár og hefur ekið bifreið að staðaldri á þeim tíma,
- d. ákvæði 2. mgr. 68. gr. almennra hegningarlaga eiga ekki við um,
- e. hefur lokið a.m.k. fjögurra ára námi að loknum grunnskóla og hlotið menntun með áherslu á kennslu-uppeldisfræði, og

f. hefur lokið námi og prófi sem fram fer á vegum Umferðarstofu í samræmi við námskrá fyrir prófdómara með fullnægjandi árangri. Námið skal vera bóklegt og verklegt og ljúka með bóklegu og verklegu prófi. Námið skal fara fram í samræmi við námskrá um þjálfun prófdómara sem Umferðarstofa setur og ráðherra staðfestir.

2. Verklegt próf í öðrum flokki en B-flokki.

Sá uppfyllir skilyrði viðurkenningar:

- a. sem hefur gilt ökuskírteini fyrir viðkomandi ökuréttindaflokk,
- b. sem viðurkenndur er skv. 1. tölulið,
- c. hefur dæmt verklegt próf í B-flokki í a.m.k. þrjú ár. Styttu má tímann:
 - i. hafi prófdómari a.m.k. 5 ára reynslu af akstri ökutækis í viðkomandi flokki eða
 - ii. standist hann bóklegt og verklegt próf í þeim flokki með betri árangri en að lágmarki er krafist eða
 - iii. ljúki hann á ný þjálfun og prófi í samræmi við f-lið 1. töluliðar.

3. Bóklegt próf í öllum flokkum.

Sá uppfyllir skilyrði viðurkenningar sem fullnægir skilyrðum a-, c-, d-, e- og f-liðar 1. töluliðar.

Viðurkenning prófdómara gildir í tvö ár í senn. Endurnýja má viðurkenninguna enda fullnægi prófdómari skilyrðum b-, c- og d-liðar 1. töluliðar og kröfu um endurmenntun skv. 46. gr.

Sá sem starfar við ökukennslu, má ekki starfa sem prófdómari.

46. gr.

Endurmenntun.

Prófdómari skal sækja bóklegt nám á tveggja ára fresti í a.m.k. fjóra daga. Hann skal einnig sækja fimm daga verklegt námskeið á fimm ára fresti. Hver kennsludagur skal vera 7 stundir. Nám skal fara fram í samræmi við námskrá sem Umferðarstofa setur og ráðherra staðfestir.

Verði meira en tveggja ára hlé á störfum prófdómara við próf í tilteknum ökuréttindaflokki, skal hann sækja nám skv. þessari grein til að mega dæma í þeim flokki.

47. gr.

Eftirlit - Afturköllun viðurkenningar.

Umferðarstofa hefur eftirlit með því að próf fari fram í samræmi við reglugerð þessa og handbók ökuprófa. Skal í því sambandi vera unnt að fylgjast með prófdómara í prófi.

Árlega skal fylgst með störfum prófdómara í a.m.k. 7 prófum, einkum til að kanna hvernig einstök próf eru lögð fyrir og dæmd. Sé niðurstaðan ekki fullnægjandi skal Umferðarstofa krefjast úrbóta. Einnig skal bera saman tölulegar upplýsingar um niðurstöðu prófa hjá hinum ýmsu prófdómurum. Sé ósamræmi, skal kanna ástæður þess og krefjast úrbóta ef þörf krefur.

Leiði eftirlit í ljós að prófdómari fylgi ekki settum reglum skv. reglugerð þessari og handbók ökuprófa, getur Umferðarstofa afturkallað viðurkenningu hans.

XI. KAFLI

Ýmis ákvæði.

48. gr.

Eftirlit.

Umferðarstofa skal hafa eftirlit með því að starfsemi ökukennara, ökuskóla og ökugerðis, svo og prófdómara, fari fram í samræmi við reglugerð þessa og námskrá. Skal heimsækja ökuskóla og ökugerði a.m.k. einu sinni á ári, fylgjast með kennslu og fara yfir gögn. Að heimsókn lokinni skal viðkomandi send skrifleg greinargerð um skoðunina. Skyld er að láta Umferðarstofu í té upplýsingar sem óskað er eftir og varða starfsemina.

49. gr.

Gjaldskrá.

Gjald fyrir útgáfu ökuskírteinis fer eftir lögum um aukatekjur ríkissjóðs nr. 88/1991.

Í gjaldskrá Umferðarstofu skal kveða á um gjald fyrir:

1. löggildingu ökukennara,
2. verklegt próf til ökukennararéttinda,
3. starfsleyfi ökuskóla,
4. bóklegt og verklegt ökupróf,
5. viðurkenningu ökugerðis,
6. viðurkenningu prófdómara.

Hafi Umferðarstofa skv. 6. mgr. 15. gr. falið öðrum að leggja fyrir og dæma próf, gildir gjaldskrá sem viðkomandi verktaki setur að fengnu samþykki Umferðarstofu um gjöld fyrir próf (bóklegt próf og verklegt próf).

50. gr.

Skrá um ökuskírteini.

Ríkislögreglustjóri skal halda skrá um útgefin ökuskírteini í samræmi við reglur sem ráðherra setur þar sem fram kemur hvaða upplýsingar skuli færðar í skrána.

51. gr.

Viðaukar.

Eftirtaldir viðaukar fylgja reglugerðinni og eru hluti hennar:

- I. ÖKUSKÍRTEINI - TÁKNTALA.
- II. LÁGMARKS PRÓFKRÖFUR.
- III. LÁGMARKSKRÖFUR UM ANDLEGA OG LÍKAMLEGA HÆFNI ÖKUMANNA TIL AÐ STJÓRNA VÉLKUNU ÖKUTÆKI.
- IV. ÖKUTÆKI SEM NOTUÐ ERU VIÐ KENNSLU OG VERKLEGT PRÓF.
- V. SÉRNÁM OG SÉRÞJÁLFUN - C1-, C-, C1E-, CE-, D1-, D-, D1E- OG DE-FLOKKUR.
- VI. ÖKUGERÐI.
- VII. AKSTURSMAT.
- VIII. FÖST BÚSETA.
- IX. KENNSLUSKRÁ OG INNRA MAT Á GÆÐUM KENNSLU ÖKUSKÓLA.

52. gr.

Innleiðing.

Með reglugerð þessari er innleidd tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2006/126/EB um ökuskírteini sem tekin var upp í samninginn um Evrópska efnahagssvæðið með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 29/2008 og tilskipun nr. 2009/113/EB um breytingu á tilskipun nr. 2006/126/EB.

Með tilskipun nr. 2006/126/EB er felld úr gildi frá og með 19. janúar 2013 tilskipun nr. 91/439/EBE.

Með reglugerð nr. 760/2006 um breytingu á reglugerð nr. 501/1997 var innleidd tilskipun nr. 2003/59/EB, sem tekin var upp í samninginn um Evrópska efnahagssvæðið með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 64/2006.

53. gr.

Gildistaka.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt 50., 52., 54., 57. og 60. gr. umferðarlaga, nr. 50 30. mars 1987, sbr. lög nr. 44 7. maí 1993 og nr. 138 18. desember 1996, tekur þegar gildi, utan eftirgreindra ákvæða hennar:

Ákvæði þriðja og fjórða töluliðar ökuréttindaflokka 5. mgr. 6. gr. og sömu liðir í töflu í 6. gr. svo og önnur ákvæði reglugerðarinnar að því er varðar A2-flokk, taka gildi 19. janúar 2013.

Jafnframt falla eftirgreindar reglugerðir úr gildi:

- a. Reglugerð nr. 501/1997 um ökuskírteini og reglugerðir um breytingu á henni nr. 799/1998, 376/2000, 754/2001, 249/2002, 747/2002, 4/2003, 862/2003, 1054/2004, 781/2005, 159/2006, 682/2006, 760/2006, 245/2007, 612/2007, 1280/2007, 369/2008, 612/2008, 591/2009, 118/2010, 322/2010, 670/2010 og reglugerð
nr. 413/2011.

- b. Reglugerð nr. 327/1999 um löggildingu ökukennara og starfsleyfi ökuskóla og reglugerðir um breytingu á henni nr. 746/2002 og 989/2009.

Ákvæði til bráðabirgða.

Fram til 19. janúar 2013 gilda eftirfarandi ákvæði um réttindi til að stjórna bifhjóli í A-flokki eins og slíku bifhjóli er lýst í 6. gr. reglugerðar nr. 501/1997, svo og ákvæði í 15. gr. sömu reglugerðar varðandi aldursmörk:

Ökuskírteini fyrir A-flokk veitir ökuréttindi sem hér greinir:

1. Ökuskírteini fyrir A-flokk (lítið bifhjól) veitir rétt til að stjórna:
 - a. tvíhjóla bifhjóli án hliðarvagns þar sem hlutfall vélarafls og eigin þyngdar fer ekki yfir 0,16 kW/kg. Þá má vélarafl bifhjólsins ekki fara yfir 25 kW,
 - b. tvíhjóla bifhjóli með hliðarvagni þar sem hlutfall vélarafls og eigin þyngdar fer ekki yfir 0,16 kW/kg,
 - c. bifhjóli á þremur hjólum,
 - d. léttu bifhjóli og
 - e. torfærutæki.
2. Ökuskírteini fyrir A-flokk (stórt bifhjól) veitir rétt til að stjórna:
 - a. ökutæki skv. 1. lið,
 - b. tvíhjóla bifhjóli án hliðarvagns þar sem hlutfall vélarafls og eigin þyngdar fer yfir 0,16 kW/kg, eða vélarafl fer yfir 25 kW og
 - c. tvíhjóla bifhjóli með hliðarvagni þar sem hlutfall vélarafls og eigin þyngdar fer yfir 0,16 kW/kg.

Ökuskírteini fyrir A-flokk má veita þeim sem er fullra 17 ára. Réttur til að stjórna stóru bifhjóli samkvæmt 2. tölulið 1. mgr., er þó háður því að hlutaðeigandi:

- a. hafi a.m.k. tveggja ára reynslu sem ökumaður lítils bifhjóls á grundvelli ökuskírteinis fyrir A-flokk,
- b. án þess að hafa tveggja ára reynslu sem ökumaður lítils bifhjóls á grundvelli ökuskírteinis fyrir A-flokk, sé orðinn 21 árs og hafi síðan staðist verklegt próf á tvíhjóla bifhjóli án hliðarvagns með vélarafl a.m.k. 35 kW eða
- c. án þess að hafa áður öðlast ökuskírteini fyrir bifhjól, sé orðinn 21 árs og hafi stundað ökunám og staðist ökuþróf fyrir A-flokk þar sem verklega prófið er tekið á tvíhjóla bifhjóli án hliðarvagns með vélarafl a.m.k. 35 kW.

Ökuskírteini fyrir A-flokk útgefið fyrir 19. janúar 2013, til þess sem hafði ekki náð 21 árs aldri við útgáfu ökuskírteinisins, veitir rétt til að stjórna bifhjóli í A-flokki tveimur árum eftir útgáfuna, sbr. 6. og 15. gr. reglugerðar nr. 501/1997.

Þrátt fyrir ákvæði 11. gr. um að ökunemi hafi lokið þjálfun í ökugerði áður en hann lýkur ökuþrófi, skal ákvæði 4. mgr. 26. gr. reglugerðar um ökuskírteini nr. 501/1997 halda gildi sínu til 1. janúar 2014.

I. VIÐAUKI

Ökuskírteini – tákntala.

I. KAFLI Fyrirmynd ESB.

1. Efnislegir eiginleikar ökuskírteinis, sem er ökuskírteini að fyrirmynd ESB, skulu vera í samræmi við ISO-staðal 7810 og ISO-staðal 7816-1.

Kortið skal vera úr pólýkarbónati.

Aðferðir við að prófa eiginleika ökuskírteinanna til að staðfesta að þau uppfylli alþjóðlega staðla skulu vera í samræmi við ISO-staðal 10373.

2. Útlitstengdir öryggisþættir ökuskírteinisins.

Eftirfarandi getur ógnað öryggi ökuskírteinis:

a. Framleiðsla falsaðra korta: að búa til nýtt kort sem líkist skjalinu mjög mikið, annaðhvort með því að búa það til frá grunni eða með því að taka afrit af upprunalega skjalinu.

b. Grundvallarbreyting: að breyta inntaki upprunalega skjalsins, t.d. sumum þeirra upplýsinga sem eru prentaðar á skjalið.

Heildaröryggið felst í öllu kerfinu, það er umsóknarferli, yfirfærslu gagna, efninu sem kortið er úr, prenttækni sem notuð er, lágmarki hinna ýmsu öryggisþátta og tengingu skírteinisins við skírteinishafa.

a. Efnið, sem notað er í ökuskírteini, skal varið gegn fölsun með eftirtöldum aðferðum (lögboðnir öryggisþættir):

i. sjálft kortið skal vera matt í útfjólubláu ljósi (UV),

ii. öryggismynstur á bakgrunni, sem á að gera eftirlíkingu með skönnun, prentun eða afritun ógerlega, með því að nota regnbogaprentun með marglitum öryggisprentlitum og jákvæða og neikvæða bakgrunnsmunsturprentun; Mynstrið skal ekki vera í frumlitunum (bláu, blárauðu, gulu og svörtu), það skal innihalda flókin mynstur í a.m.k. tveimur sérstökum litum og innihalda örletur,

iii. þáttum sem breytast eftir birtustiginu og veita fullnægjandi vernd gegn afritun og óheimilum breytingum á ljósmyndinni,

iv. leysigreypingu,

v. á þeim hluta sem er fyrir ljósmynd skal öryggisbakgrunnur og ljósmynd skarast a.m.k. á kantinum (mynstur dofna).

b. Auk þess skal verjast fölsun á efninu, sem notað er í ökuskírteinið, með a.m.k. þremur eftirtalinna aðferða (fleiri öryggisþættir):

i. prentlit sem ræðst af sjónarhorninu*,

ii. prentlit sem ræðst af hitastiginu*,

iii. sérhönnuðum almyndum*,

iv. breytilegum leysimyndum,

v. útfjólubláum flúrljómandi prentlit, sýnilegum og gagnsæjum,

vi. regnbogaprentun,

vii. stafrænu vatnsmerki á bakgrunni,

viii. infrarauðu eða sjálflýsandi fastlitarefni,

ix. áþreifanlegum rittáknum, táknum eða mynstri*.

c. Aðildarríkjunum er frjálst að bæta við fleiri öryggisþáttum. Fyrst og fremst skal velja aðferðirnar, sem eru merktar með stjörnu, þar eð þær gera löggæslumönnum kleift að kanna gildi kortsins án þess að nota til þess sérstakan búnað.

3. Á ökuskírteininu skulu vera tvær hliðar.

Upplýsingar á fram- og bakhlið ökuskírteinisins skulu vera læsilegar með berum augum þar sem hæð hvers stafs er a.m.k. 5 punktar fyrir 9. til 12. lið á bakhliðinni.

Á framhlið skal vera:

a. orðið „ökuskírteini“, prentað með stóru letri á tungumáli eða tungumálum aðildarríkisins þar sem skírteinið er gefið út;

b. heiti aðildarríkisins þar sem skírteinið er gefið út (valfrjálst);

c. auðkennisstafir aðildarríkisins, sem gefur kortið út;

d. upplýsingar sem lúta sérstaklega að útgefnu ökuskírteinis, í þessari röð:

i. kenninafn handhafa skírteinis,

- ii. annað nafn/nöfn handhafa skírteinis,
 - iii. fæðingardagur og -ár og fæðingarstaður,
 - iv. eftirtalin atriði:
 - (1) útgáfudagur skírteinisins,
 - (2) síðasti gildisdagur skírteinisins eða strik ef það gildir í ótakmarkaðan tíma samkvæmt ákvæðum c-liðar 2. mgr. 7. gr. tilskipunar nr. 2006/126/EB,
 - (3) heiti útgáfufirvaldsins (má prenta á bakhliðina),
 - (4) annað númer en í 5. lið, til nota í stjórnsýslunni (valfrjálst),
 - v. númer skírteinisins,
 - vi. ljósmynd af handhafa skírteinis,
 - vii. undirskrift handhafa skírteinis,
 - viii. fastur búsetustaður eða pósthafn (valfrjálst),
 - ix. flokkur/flokkar ökutækis/ökutækja sem handhafa skírteinis er heimilt að aka (prenta skal flokka innlendra ökutækja með öðru letri en samræmda flokka);
 - e. orðin „fyrirmynd ESB“ á tungumáli/tungumálum aðildarríkisins þar sem skírteinið er gefið út og orðið „ökuskírteini“ á öðrum tungumálum ESB, prentuð í bleikum lit þannig að sá litur myndi bakgrunn skírteinisins;
 - f. upplýsingar um lit:
 - i. blár (Pantone Reflex Blue),
 - ii. gulur (Pantone Yellow).
- Á bakhlið skal:
- a. skrá flokk ökutækis/ökutækja sem handhafa skírteinis er heimilt að aka (prenta skal flokka innlendra ökutækja með öðru letri en samræmda flokka),
 - b. skrá fyrsta útgáfudag hvers flokks (dagsetninguna skal endurtaka á nýju skírteini ef skipt er um skírteini eða það endurnýjað),
 - c. skrá síðasta gildisdag hvers flokks,
 - d. skrá viðbótarupplýsingar/-takmarkanir, með tákn tölu fyrir hvern (undir)flokk sem málið varðar.
- II. KAFLI *Aðlögun íslensks ökuskírteinis að fyrirmynd bandalagsins.*
1. Fyrirmynd Evrópusambandsins að ökuskírteini er aðlöguð:
- a. Ökuskírteini skal vera af EES-gerð.
 - b. Í bakgrunni á báðum hliðum ökuskírteinis skulu vera orðin „EES-gerð“ og „ökuskírteini“ á tungumálum Evrópska efnahagssvæðisins.
 - c. Á framhlið koma stafirnir „ÍS“ efst til vinstri í stað merkis Evrópusambandsins, mynd af útlínum Íslands neðst til vinstri og skjaldarmerki Íslands neðst til hægri. Röðun 1. og 2. töluliðar með tilheyrandi texta er breytt og er 2. og 1. töluliður.
 - d. Á bakhlið vinstra megin er röðun 1. og 2. töluliðar með tilheyrandi texta breytt og er 2. og 1. töluliður. Skjaldarmerki Íslands kemur á milli 1. og 3. töluliðar.
2. Form og efni ökuskírteinis eins og því er lýst í 3. tölulið I. kafla með framangreindri aðlögun:
- Framhlið ökuskírteinis.**

stafirnir „ÍS“ sem þjóðernismerki Íslands, svart í svörtum sporöskjulaga hring	orðið „ökuskírteini“ prentað með svörtum upphafsstöfum	orðið „Ísland“ prentað með bláum upphafsstöfum																
ljósmynd af skírteinishafa	<table border="1"> <tr> <td>2.</td> <td>eiginnafn/eiginnöfn skírteinishafa og millinafn ef við á</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>kenninafn skírteinishafa</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>fæðingardagur og -ár og fæðingarstaður/fæðingarland skírteinishafa</td> </tr> <tr> <td>4a.</td> <td>útgáfudagur</td> </tr> <tr> <td>4b.</td> <td>gildistíma lýkur</td> </tr> <tr> <td>4c.</td> <td>nafn útgefanda skírteinis</td> </tr> <tr> <td>4d.</td> <td>kennitala skírteinishafa</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>númer ökuskírteinis</td> </tr> </table>	2.	eiginnafn/eiginnöfn skírteinishafa og millinafn ef við á	1.	kenninafn skírteinishafa	3.	fæðingardagur og -ár og fæðingarstaður/fæðingarland skírteinishafa	4a.	útgáfudagur	4b.	gildistíma lýkur	4c.	nafn útgefanda skírteinis	4d.	kennitala skírteinishafa	5.	númer ökuskírteinis	
2.	eiginnafn/eiginnöfn skírteinishafa og millinafn ef við á																	
1.	kenninafn skírteinishafa																	
3.	fæðingardagur og -ár og fæðingarstaður/fæðingarland skírteinishafa																	
4a.	útgáfudagur																	
4b.	gildistíma lýkur																	
4c.	nafn útgefanda skírteinis																	
4d.	kennitala skírteinishafa																	
5.	númer ökuskírteinis																	
	7. undirskrift skírteinishafa																	
mynd af Íslandi í bláum lit	9. upplýsingar um réttindaflokka skírteinishafa – rit skal innlenda flokka með öðru letri en samræmda flokka	a skjaldarmerki Íslands																

Bakhlið ökuskírteinis.

		9.	10. ⁴⁾	11. ⁵⁾	12.
13. ²⁾ 14. ³⁾ 2. eiginnafn/millinafn 1. kenninafn Skjaldarmerki Íslands í svörtum lit 3. fæðingardagur og -ár og -staður. 4a. <u>útgáfudagur</u> 4b. gildistíma lýkur 4c. nafn útgefanda skirteinis 4d. kennitala skirteinishafa 5. númer skirteinis 7. undirskrift skirteinishafa 9. ökuréttindaflokkur 10. <u>útgáfudagur</u> réttindaflokks 11. gildistíma flokks lýkur 12. <u>viðbætur</u>/takmarkanir	AM				
	A1				
	A2				
	A				
	B				
	B1				
	C1		<u>útgáfudagur</u> réttindaflokks	lokadagur réttindaflokks	Viðbótarupplýsingar og eftir atvikum skilyrði og takmarkanir varðandi einstakan réttindaflokk
	C				
	D1				
	D				
	BE				
	C1E				
	CE				
	D1E				
	DE				
	T				
þetta svæði er til viðbótar 12. dálki varðandi einstakan réttindaflokk, svo og ökuskirteinið í heild					

¹⁾ A2-flokkur: Tekur ekki gildi fyrr en 19. janúar 2013, sbr. 53. gr. reglugerðarinnar.

²⁾ 13. reitur: Upplýsingar fyrir erlend yfirvöld til að færa á upplýsingar vegna umsýslu þeirra ef skirteinishafinn sest að í öðru ríki Evrópska efnahagssvæðisins.

³⁾ 14. reitur: Upplýsingar sem útgáfuríki getur fært inn er varða stjórnsýslu eða upplýsingar sem tengjast umferðaröryggi. Varði upplýsingarnar einhvern þeirra liða sem skilgreindur er í þessum viðauka skal númer liðarins ritað fyrir framan upplýsingarnar. Einnig má með sérstöku skriflegu samkomulagi við skirteinishafa bæta í þessa eyðu upplýsingum sem tengjast ekki umsýslu ökuskirteinisins eða umferðaröryggi. Viðbót sem þessi skal ekki á neinn hátt breyta notkun fyrirmyndarinnar sem ökuskirteinis.

⁴⁾ 10. dálkur skrá skal fyrsta útgáfudag hvers flokks (dagsetninguna skal endurtaka á nýju skirteini ef skipt er um skirteini eða það endurnýjað); hver reitur dagsetningarinnar skal ritaður með tveimur tölustöfum og í eftirfarandi röð: dagur.mánuður.ár (DD.MM.ÁÁ).

⁵⁾ 11. dálkur skrá skal síðasta gildisdag hvers flokks; hver reitur dagsetningarinnar skal ritaður með tveimur tölustöfum og í eftirfarandi röð: dagur.mánuður.ár (DD.MM.ÁÁ).

III. KAFLI Tákntala í ökuskirteini.

1. Almenn.

Með tákn tölu eru tilgreindar viðbótarupplýsingar, skilyrði og takmarkanir sem varða ökuréttindi.

Með tákntölu eru einnig tilgreindar upplýsingar um ökukennararéttindi.

Með tákntölu er heimilt að tilgreina upplýsingar um að skírteinishafi vilji gefa líffæri sín að honum látnum, enda liggi fyrir um það skrifleg beiðni skírteinishafa, undirrituð í viðurvist sýslumanns.

2. Tákntölur fyrir Evrópska efnahagssvæðið.

Tákntölur nr. 1 - 99 gilda fyrir Evrópska efnahagssvæðið og skulu færðar í dálk 12 á ökuskírteininu, að jafnaði aftan við þann réttindaflokk sem við á. Tákntölur sem eiga við skírteinið í heild skal skrá á svæðið neðan við dálkana 9-12.

01. Leiðrétting sjónar og/eða vörn.

01.01 Gleraugu.

01.02 Snertilinsa (snertilinsur).

01.03 Hlífðargleraugu.

01.04 Ógegnsæ linsa.

01.05 Augnhlíf.

01.06 Gleraugu eða snertilinsur.

02. Heyrnartæki/samskiptastöð.

02.01 Heyrnartæki við annað eyra.

02.02 Heyrnartæki við bæði eyru.

03. Gervilimir eða gervilimir/stoðtæki fyrir fætur og hendur.

03.01 Gervilimir eða gervilimir/stoðtæki fyrir hönd eða hendur.

03.02 Gervilimir eða gervilimir/stoðtæki fyrir fót eða fætur.

05. Takmarkaður akstur (undirtáknatala skal gilda, akstur takmarkaður af læknisfræðilegum ástæðum).

05.01 Akstur takmarkaður við dagsbirtu (t.d. frá einni klukkustund eftir sólarupprás og þar til ein klukkustund er til sólseturs).

05.02 Akstur takmarkaður við rás innan ... km frá heimili skírteinishafa eða eingöngu innan bæjar/svæðis.

05.03 Akstur án farþega.

05.04 Akstur ekki hraðari en ... km/klst.

05.05 Akstur eingöngu leyfður þegar farþegi, sem er handhafi skírteinis, er með í för.

05.06 Akstur takmarkaður við akstur án eftirvagns/tengitækis.

05.07 Akstur óheimill á hraðbraut.

05.08 Ekkert áfengi.

BREYTING ÖKUTÆKIS.

10. Breyttur gírkassi.

10.01 Handskipting.

10.02 Sjálfskipting, sbr. skilgreiningu í 4. mgr. A-liðar 8. gr reglugerðarinnar.

10.03 Rafknúin skipting.

10.04 Breytt gírstöng.

10.05 Takmörkun á fjölda gíra.

15. Breyttur tengslisbúnaður.

15.01 Breyttur tengslisfetill.

15.02 Handstýrt tengsli.

15.03 Sjálfvirk tengsli.

15.04 Hlíf framan við tengslisfetil eða tengslisfetill sem leggja má saman eða fjarlægja.

20. Breytt hemlakerfi.

20.01 Breyttur hemlafetill.

20.02 Stækkaður hemlafetill.

20.03 Hemlafetill fyrir vinstri fót.

20.04 Hemlafetill við il.

20.05 Skásettur hemlafetill.

20.06 Handstýrður (breyttur) aksturshemill.

20.07 Aukin virkni aksturshemils – hámarks ástig á hemla.

20.08 Aukin virkni neyðarhemils – neyðarhemill sambyggður aksturshemli.

- 20.09 Breyttur stöðuhemill.
- 20.10 Rafknúinn stöðuhemill.
- 20.11 Fótstiginn (breyttur) stöðuhemill.
- 20.12 Hlíf fram við hemlafetil eða hemlafetill sem leggja má saman eða fjarlægja.
- 20.13 Hemill sem er stjórnað með hnenu.
- 20.14 Rafknúinn aksturshemill.

25. Breyttur búnaður fyrir eldsneytisgjöf.

- 25.01 Breyttur eldsneytisfetill.
- 25.02 Eldsneytisfetill við il.
- 25.03 Skásettur eldsneytisfetill.
- 25.04 Handstýrð eldsneytisgjöf.
- 25.05 Eldsneytisgjöf sem er stjórnað með hnenu.
- 25.06 Aflstýrð eldsneytisgjöf (rafknúin, loftknúin o.s.frv.).
- 25.07 Eldsneytisfetill vinstra megin við hemlafetil.
- 25.08 Eldsneytisfetill vinstra megin.
- 25.09 Hlíf framan við eldsneytisfetil eða eldsneytisfetill sem leggja má saman eða fjarlægja.

30. Breytt sambyggt hemlakerfi og búnaður fyrir eldsneytisgjöf.

- 30.01 Fetlar hlið við hlið.
- 30.02 Fetlar í sömu eða nánast sömu hæð.
- 30.03 Eldsneytisgjöf og hemill sem renna má til.
- 30.04 Eldsneytisgjöf og hemill sem renna má til og með stoðtæki.
- 30.05 Eldsneytisfetill og hemlafetil sem leggja má saman eða fjarlægja.
- 30.06 Hækkað gólf.
- 30.07 Hlíf við hlið hemlafetils.
- 30.08 Hlíf fyrir gervilim við hlið hemlafetils.
- 30.09 Hlíf framan við eldsneytis- og hemlafetil.
- 30.10 Stuðningur við hæl eða fót.
- 30.11 Rafknúin eldsneytisgjöf og hemill.

35. Breytt skipulag stjórnækja (rofar fyrir ljós, rúðupurrkur/-sprautur, flauta, stefnuljós o.s.frv.).

- 35.01 Beita má stjórnækjum án þess að það skerði öryggi við stjórnun og meðferð ökutækisins.
- 35.02 Beita má stjórnækjum án þess að sleppa þurfi stýrishjóli eða hjálpartækjum (hnúð, gaffalgripi o.s.frv.).
- 35.03 Beita má stjórnækjum án þess að sleppa þurfi taki vinstri handar á stýrishjóli eða hjálpartækjum (hnúð, gaffalgripi o.s.frv.).
- 35.04 Beita má stjórnækjum án þess að sleppa þurfi taki hægri handar á stýrishjóli eða hjálpartækjum (hnúð, gaffalgripi o.s.frv.).
- 35.05 Beita má stjórnækjum án þess að sleppa þurfi stýrishjóli eða hjálpartækjum (hnúð, gaffalgripi o.s.frv.) og sambyggðum búnaði fyrir eldsneytisgjöf og hemlun.

40. Breyttur stýrisbúnaður.

- 40.01 Venjulegt aflstýri.
- 40.02 Aflstýri með auknu afli.
- 40.03 Stýri með varabúnaði.
- 40.04 Lengd stýrissúla.
- 40.05 Breytt stýrishjól (stærri og/eða með þykkara gripi, með minna þvermáli o.s.frv.).
- 40.06 Skásett stýrishjól.
- 40.07 Lóðrétt stýrishjól.
- 40.08 Lárétt stýrishjól.
- 40.09 Akstri stýrt með fótum.
- 40.10 Stýri hefur verið breytt á annan hátt (stýrispinni o.s.frv.).
- 40.11 Hnúður á stýrishjóli.
- 40.12 Handspelka á stýrishjóli.
- 40.13 Með sinaspelku (orthes tenodes).

42. Breyttur baksýnispegill eða -speglar.

- 42.01 Úti baksýnispegill á (vinstri eða) hægri hlið.
- 42.02 Úti baksýnispegill á frambretti.
- 42.03 Aukabaksýnispegill inni til að fylgjast með umferð.
- 42.04 Gleiðhornsbaksýnispegill inni.
- 42.05 Baksýnispegill sem gerir ökumanni kleift að fylgjast með blinda svæðinu.
- 42.06 Rafknúinn úti baksýnispegill eða -speglar.

43. Breytt ökumannssæti.

43.01 Ökumannssæti komið fyrir í hæð sem veitir ökumanni góða útsýn og er í eðlilegri fjarlægð frá stýrishjóli og fetlum.

- 43.02 Ökumannssæti lagað að líkama ökumanns.
- 43.03 Ökumannssæti með stuðning frá báðum hliðum.
- 43.04 Ökumannssæti með armhvílu.
- 43.05 Ökumannssæti komið fyrir á lengdri rennibraut.
- 43.06 Breytt öryggisbelti.
- 43.07 Öryggisbelti af H-gerð.

44. Breyting bifhjóls (undirtáknatala skal gilda).

- 44.01 Báðum hemlum beitt með einu stjórnþæki.
- 44.02 Handstýrður (breyttur) hemill fyrir framhjól.
- 44.03 Fótstýrður (breyttur) hemill fyrir afturhjól.
- 44.04 (Breytt) handfang fyrir eldsneytisgjöf.
- 44.05 (Breytt) handstýrð girskipting og handstýrt tengsli.
- 44.06 (Breyttur) baksýnispegill eða -speglar.
- 44.07 (Breytt) stjórnþæki (stefnuljós, hemlaljós, ...).
- 44.08 Ökumannssæti er ekki hærra en svo að ökumaður nær samtímis með báðum fótum til jarðar þegar hann situr.

45. Einungis bifhjól með hliðarvagni.

50. Takmarkað við ökutæki/verksmiðjunúmer (verksmiðjunúmer ökutækisins).

51. Takmarkað við tiltekið ökutæki/skráningarmerki (skráningarnúmer ökutækisins).

STJÓRNSÝSLA.

70 Íslenskt ökuskírteini sem gefið er út í stað erlends ökuskírteinis nr. ... sem var gefið út af ... (einkennisstafir ESB/SP fyrir þriðju lönd, t.d. 70.0123456789.NL).

71 Samrit ökuskírteinis nr. ... (einkennisstafir ESB/SP fyrir þriðju lönd t.d. 71.987654321.HR).

72 Takmarkað við ökutæki í A-flokki með aflvél ekki yfir 125 sm³ og vélarafl sem fer ekki yfir 11 kW (A1-flokkur).

73 Takmarkað við þrí- og fjórhjóra ökutæki í B-flokki (B1-flokkur).

74 Takmarkað við ökutæki í C-flokki með leyfðri heildarþyngd 7.500 kg eða minni (C1-flokkur).

75 Takmarkað við ökutæki í D-flokki með sæti fyrir 16 farþega eða færri auk ökumanns (D1-flokkur).

76 Takmarkað við ökutæki í C-flokki með leyfðri heildarþyngd 7.500 kg eða minni (C1-flokkur) með tengdan eftirvagn/tengitæki sem er meira en 750 kg að leyfðri heildarþyngd, enda sé leyfð heildarþyngd beggja ökutækja 12.000 kg eða minni og leyfð heildarþyngd eftirvagnsins/tengitækisins ekki meiri en eigin þyngd dráttartækisins (C1E-flokkur).

77 Takmarkað við ökutæki í D-flokki með sæti fyrir 16 farþega eða færri auk ökumanns (D1-flokkur) með tengdan eftirvagn/tengitæki sem er meira en 750 kg að leyfðri heildarþyngd, enda sé:

a. leyfð heildarþyngd beggja ökutækja 12.000 kg eða minni og leyfð heildarþyngd eftirvagnsins/tengitækisins ekki meiri en eigin þyngd dráttartækisins og

b. eftirvagn/tengitæki ekki notaður til fólksflutninga (D1E-flokkur).

78 Takmarkað við sjálfskipt ökutæki, sbr. skilgreiningu í 4. mgr. A-liðar 8. gr. reglugerðarinnar.

79 Takmarkast við ökutæki sem tilgreint er í sviga, sbr. 1. mgr. 10. gr. tilskipunar 91/439/EBE.

90.01 til vinstri,

90.02 til hægri,

90.03 vinstri,
90.04 hægri,
90.05 fyrir hönd,
90.06 fyrir fót,
90.07 má nota.

95 Skírteinishafi fullnægir kröfu um faglega hæfni til að stjórna bifreið í C1-, C-, D1- og D-flokki í atvinnuskyni sem kveðið er á um í tilskipun 2003/59/EB, innan sviga skal tilgreina lokadag réttindanna (t.d. 95(01.01.12)).

96 Skírteinishafi hefur lokið þjálfun eða verklegu prófi í samræmi við ákvæði V. viðauka tilskipunar nr. 2006/126/EB.

3. Táknölur sem eingöngu gilda hér á landi.

Táknölur 100 og þar yfir gilda innanlands og skulu færðar í dálk 12 á ökuskírteininu, að jafnaði neðan við dálkana 9 - 12. Aftan við táknöturnar skal innan sviga tilgreina lokadag réttindanna. Þessar táknölur hafa einungis gildi hér á landi.

100 Réttindi til að stjórna fólksbifreið sem er meira en 3.500 kg að leyfðri heildarþyngd með eftirvagn/tengitæki.

110 Réttindi til að stjórna bifreið í C-flokki fyrir allt að 5.000 kg farm með eftirvagn/ tengitæki.

400 Réttindi til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir B-flokk.

425 Réttindi til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir D-flokk (eftir atvikum D1-flokk).

450 Réttindi til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir B- og D-flokk (eftir atvikum D1-flokk).

500 Löggilding ökukennara fyrir B-flokk.

525 Löggilding ökukennara fyrir AM-, A1-, A2-, A- og B-flokk.

530 Löggilding ökukennara fyrir B-, C1-, C-, BE-, C1E- og CE-flokk.

540 Löggilding ökukennara fyrir AM-, A1-, A2-, A-, B-, C1-, C-, BE-, C1E- og CE-flokk.

550 Löggilding ökukennara fyrir B-, C1-, C-, D1-, D-, BE-, C1E-, CE-, D1E- og DE-flokk.

575 Löggilding ökukennara fyrir AM-, A1-, A2-, A-, B-, C1-, C-, D1-, D-, BE-, C1E-, CE-, D1E- og DE-flokk.

900 Lífæragjöf.

II. VIÐAUKI

Lágmarks prófkröfur.

A. Þekking, leikni og færni sem krafist er við akstur vélknúins ökutækis.

1. Ökumaður vélknúins ökutækis skal ávallt hafa til að bera þá þekkingu, leikni og færni, sem lýst er í 1. til 9. tölulið, hann skal vera fær um að:

- gera sér grein fyrir hættum í umferðinni og því hve alvarlegar þær eru,
- hafa nægilegt vald á ökutækinu til að aka án áhættu og bregðast rétt við ef hættulegar aðstæður skapast,
- fara eftir umferðarreglum, einkum þeim sem eru ætlaðar til að koma í veg fyrir umferðarslys og stuðla að greiðri umferð,
- finna helstu bilanir í ökutæki sínu, einkum þeim er ógna öryggi, og gera viðeigandi ráðstafanir til að ráða bót þar á,
- taka til greina alla þætti sem hafa áhrif á akstur (t.d. ölvun, þreyta, sjóndepra o.s.frv.) svo að honum nýtist til fulls þeir eiginleikar sem þörf er á til að aka af öryggi,
- sýna fyllstu tillitssemi og stuðla þannig að öryggi allra vegfarenda, einkum þeirra sem mega sín minnst og eru óvarðir.

B. Bóklegt próf.

1. Framsetning.

Framsetning, sem valin er, skal vera þannig að tryggt sé að það leiði í ljós hvort umsækjandi hafi tilskilda þekkingu á þeim atriðum sem koma fram í 2., 3. og 4. lið.

2. Inntak bóklega prófsins sem varðar alla flokka ökuréttinda.

2.1. Í prófi skulu vera spurningar um öll atriðin hér á eftir.

2.1.1. Umferðarreglur:

a. einkum að því er varðar umferðarmerki, vegmerkingar og aðra merkjagjöf, skylduna að veita forgang, svo og hraðatakmarkanir.

2.1.2. Ökumaður:

a. mikilvægi þess að sýna árvekni og sýna öðrum vegfarendum tillitssemi,
b. skynjun, dómgreind og hæfni til þess að taka ákvarðanir, ekki síst viðbragðstími og breytingar á aksturslagi eftir neyslu áfengis, fíkniefna og annarra lyfja, hugarástand og þreyta.

2.1.3. Vegur:

a. mikilvægustu grundvallarreglur um að halda hæfilegu bili milli ökutækja, hamlunarvegalengd og stöðugleiki ökutækis á vegi við mismunandi veðurskilyrði og ástand vegar,
b. áhættuþættir með tilliti til aksturs sem tengjast mismunandi ástandi vegar, einkum hvernig hann breytist eftir veðráttu og tímum sólarhringsins,
c. eiginleikar mismunandi flokka vega og lagaákvæði sem gilda um þá,
d. öryggisþættir við akstur um jarðgöng.

2.1.4. Aðrir vegfarendur:

a. sérstakir áhættuþættir sem rekja má til reynsluleysis annarra vegfarenda, einkum þeirra sem eru helst berskjaldaðir, s.s. barna, gangandi vegfarenda, hjólréiðamanna og hreyfihamlaðra,
b. áhætta samfara hreyfingum og akstri ólíkra ökutækja og mismunandi útsýn ökumanna þeirra.

2.1.5. Almennar reglur, reglugerðir og annað:

a. reglur varðandi opinber skjöl sem krafist er í sambandi við notkun ökutækis,
b. almennar reglur um hvernig ökumanni ber að hegða sér ef slys ber að höndum (setja upp viðvörðunarbúnað og gera viðvart) og hvaða aðstoð hann getur veitt, ef nauðsyn krefur, þeim sem verða fyrir slysi,
c. öryggisþættir varðandi ökutæki, farm þess og farþega.

2.1.6. Varúðarráðstafanir sem er nauðsynlegt að gera þegar farið er úr ökutæki.

2.1.7. Þættir í vélbúnaði sem hafa áhrif á umferðaröryggi; umsækjandi verður að geta greint algengustu galla og bilanir, einkum í stýris- og fjöðrunarbúnaði, hamlakerfi, hjólbörðum, ljósabúnaði og stefnuljósum, glitaugum, baksýnisspeglum, rúðum og rúðupurrkum, útblásturskerfi, öryggisbeltum og hljóðmerkjabúnaði.

2.1.8. Öryggisbúnaður ökutækis, einkum notkun öryggisbelta, höfuðpúða og öryggis- og verndarbúnaðar fyrir börn.

2.1.9. Reglur sem varða notkun ökutækis með tilliti til umhverfispátta (viðeigandi notkun hljóðmerkjabúnaðar, hófleg eldsneytiseyðsla, takmörkun á losun mengandi efna o.s.frv.).

3. Sértæk ákvæði sem varða A1-, A2- og A-flokk.

3.1. Lögboðin könnun á almennri þekkingu á:

3.1.1. notkun hlífðarbúnaðar, s.s. hanska, stígvéla, hlífðarfatnaðar og öryggishálms,

3.1.2. því hversu ökumenn bifhjóla eru sýnilegir öðrum vegfarendum,

3.1.3. áhættuþáttum sem varða mismunandi ástand vegar, eins og að framan greinir, auk sérstakrar athygli vegna hálla vegarhluta, s.s. holræsaloka og vegmerkinga á borð við línur og örvar,

3.1.4. þáttum í vélbúnaði sem hafa áhrif á umferðaröryggi, eins og að framan greinir, einnig skal gefa gaum að neyðarstöðvunarrofa, olíuhæð og keðju.

4. Sértæk ákvæði sem varða C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- og D1E-flokk.

4.1. Lögboðin könnun á almennri þekkingu á:

4.1.1. reglum um aksturs- og hvíldartíma ökumanna samkvæmt skilgreiningu í reglugerð nr. 605/2010,

4.1.2. reglum um flutning, eftir því sem við á, á vörum eða farþegum,

4.1.3. skjölum sem krafist er vegna ökutækja og flutnings á vörum eða farþegum innanlands eða milli landa,

4.1.4. hvernig ber að bregðast við ef slys ber að höndum; að kunna skil á þeim ráðstöfunum sem grípa ber til ef slys eða þess háttar hendir, þar á meðal neyðaraðgerðum á borð við að rýma ökutæki og hafa til að bera grunnþekkingu í skyndihjálp,

4.1.5. varúðarráðstöfunum sem ber að viðhafa þegar hjól eru tekin undan og sett undir ökutæki,

4.1.6. reglum um þyngd og stærð ökutækis; reglum um hraðatakmarkara,

4.1.7. skerðingu á sjónsviði sem rekja má til hönnunar ökutækis,

4.1.8. lestri vegakorts og vali akstursleiðar, þ.m.t. notkun rafrænna leiðsögukerfa (valfrjálst),

4.1.9. öryggisþáttum sem varða farm ökutækis:

frágangi á farmi (stöflun og festingu), vanda í tengslum við mismunandi tegundir farms (t.d. fljótandi farm, hangandi farm, o.fl.), fermingu og affermingu vara og notkun hleðslutækja (eingöngu C1-, C1E-, C- og CE-flokkur),

4.1.10. ábyrgð ökumannsins með tilliti til flutnings á farþegum, að vel fari um þá og öryggis þeirra sé gætt; flutningi á börnum; nauðsynlegu eftirliti áður en ekið er af stað; bóklegt próf taki til allra hópþífreidda (eingöngu D1-, D1E-, D- og DE-flokkur).

4.2. Lögboðin könnun á almenntri þekkingu á eftirfarandi viðbótarákvæðum sem varða C-, CE-, D- og DE-flokk:

4.2.1. meginatriðum er varða gerð og starfsemi: brunahreyfils, vökva (t.d. vélarolíu, kælivökva, rúðuvökva), eldsneytiskerfis, rafkerfis, kveikjakerfis, aflyfirfærslukerfis (tengslis, girkassa o.s.frv.),

4.2.2. smurefnum og frostvarnarefnum,

4.2.3. meginatriðum er varða gerð, ásetningu, rétta notkun og umhirðu hjólbarða,

4.2.4. meginatriðum er varða mismunandi gerðir hemlakerfa og hraðatakmarkara, starfsemi þeirra, meginhlutum, samsetningu, notkun og daglegu viðhaldi þeirra og notkun læsivarinna hemla,

4.2.5. meginatriðum er varða mismunandi gerðir tengibúnaðar, hvernig hann vinnur, meginhlutum, samsetningu, notkun og daglegu viðhaldi hans (eingöngu CE- og DE-flokkur),

4.2.6. aðferðum við að finna orsakir bilana,

4.2.7. fyrirbyggjandi viðhaldi ökutækis og nauðsynlegum viðgerðum vegna bilana sem upp kunna að koma,

4.2.8. ábyrgð ökumanns að því er varðar móttöku, flutning og afhendingu vöru í samræmi við umsamin skilyrði (eingöngu C- og CE-flokkur).

C. Verklept próf.

5. Ökutækið gerð og búnaður þess.

Ökutæki sem notað er við verklept próf skal uppfylla ákvæði IV. viðauka sem fjallar um ökutæki sem notað er til ökukennslu og við verkleg próf.

6. Leikni og færni sem prófa skal fyrir A1-, A2- og A-flokk.

6.1. Undirbúningur ökutækis og tæknilegt eftirlit með því með tilliti til umferðaröryggis og skal umsækjandi sýna fram á að hann geti ekið af öryggi með því að uppfylla eftirfarandi kröfur:

6.1.1. að hann setji hlífðarbúnað, s.s. hanska, stígvél, hlífðarfatnað og öryggishjál, rétt á sig,

6.1.2. að hann geri slembiathugun á því hvort eftirfarandi er í lagi: hjólbarðar, hemlar, stýri, neyðarstöðvunarrofi (ef við á), keðja, olíuhæð, ljós, glitaugu, stefnuljós og hljóðmerkjabúnaður.

6.2. Sérstakar æfingar sem leggja skal fyrir í prófi með tilliti til umferðaröryggis:

6.2.1. að hann taki bifhjólíð af standinum og setji það á hann aftur og leiði bifhjólíð áfram án þess að nota vélaráfl þess,

6.2.2. að hann leggi bifhjólinu og komi því fyrir á standinum,

6.2.3. að hann geri a.m.k. tvenns konar æfingar á hægum hraða, þar á meðal svigakstur. Með þessu á að vera hægt að meta meðferð tengslis og hemils, stjórn jafnvægis, hvort horft er í rétta átt, meta ásetu á bifhjólinu og stöðu fóta á ástígum,

6.2.4. að hann geri a.m.k. tvenns konar æfingar á meiri hraða, þar af skal ein gerð í öðrum eða þriðja gir, á a.m.k. hraðanum 30 km/klst. og aðra æfingu þar sem sneitt er hjá hindrun á hraða sem er a.m.k. 50 km/klst. Með þessu á að vera hægt að meta ásetu á bifhjólinu, hvort horft er í rétta átt, stjórn jafnvægis og tækni við að stýra hjólinu og skipta um gir,

6.2.5. að hann geri a.m.k. tvenns konar hemlunaræfingar, þ.m.t. neyðarhemlun þar sem hraði er a.m.k. 50 km/klst. Með þessu á að vera hægt að meta hvort fram- og afturhemli er beitt réttilega, hvort horft er í rétta átt og hvort áseta á hjólinu er rétt.

6.3. Háttsemi í umferð: Umsækjandi skal gera allar þær æfingar, sem að neðan greinir, í almenntri umferð og gæta fyllsta öryggis og nauðsynlegra varúðarráðstafana:

6.3.1. aka út úr staði, aka af stað eftir að hafa numið staðar í umferð og aka út úr heimreið,

6.3.2. aka eftir beinum vegum og mæta ökutækjum sem koma úr gagnstæðri átt, þ.m.t. við þröngar aðstæður,

6.3.3. aka fyrir horn,

6.3.4. aka að og yfir gatnamót,

6.3.5. breyta um akstursstefnu, beygja til hægri og vinstri og skipta um akrein,

6.3.6. aka inn á eða út af vegi með 70-90 km/klst. hámarkshraða, aka af aðrein inn í umferð og aka inn á frárein,

6.3.7. aka fram úr eða fram hjá; fram úr í umferð (ef því verður við komið); aka meðfram hindrunum, til dæmis bílum sem hefur verið lagt og láta aðra í umferðinni fara fram úr (ef því verður við komið),

6.3.8. aka um sérstök umferðarmannvirki (ef slík finnast): hringtorg, biðstöðvar strætisvagna, gangbrautir, upp og niður langar brekkur og um jarðgöng,

6.3.9. gera viðeigandi varúðarráðstafanir þegar farið er úr ökutæki eða stigið er af því.

7. Leikni og færni sem prófa skal fyrir B- og BE-flokk.

7.1. Undirbúningur ökutækis og tæknilegt eftirlit með því með tilliti til umferðaröryggis.

Umsækjandi skal sýna fram á að hann geti ekið af öryggi með því að uppfylla kröfur um að:

7.1.1. stilla ökumannssætið eins og best hentar við akstur,

7.1.2. stilla baksýnispegla, öryggisbelti og höfuðpúða ef um slíkt er að ræða,

7.1.3. gæta þess að dyr séu lokaðar,

7.1.4. gera slembiathugun á því hvort hjólbarðar, stýri, hemlar, vökvi (t.d. vélarolía, kælivökvi, rúðuvökvi), ljós, glitaugu, stefnuljós og hljóðmerkjabúnaður er í lagi,

7.1.5. athuga öryggisþætti sem varða hleðslu ökutækis: farmrými, yfirbreiðslur, dyr á farmrými, læsingu stýrishúss, hleðslumáta og frágang farms (eingöngu BE-flokkur),

7.1.6. athuga tengslisbúnað, hemla og raftengi (eingöngu BE-flokkur).

7.2. Umsækjandi skal, varðandi B-flokk gera sérstakar æfingar með tilliti til umferðaröryggis. Hann skal gera a.m.k. tvær af eftirfarandi æfingum, þar af ein gerð í afturábakgrí:

7.2.1. aka beint aftur á bak og taka hægri eða vinstri beygju aftur á bak fyrir horn á sömu akrein,

7.2.2. snúa ökutækinu þannig að það snúi gagnstætt upphaflegri stefnu með því að aka aftur á bak og áfram til skiptis,

7.2.3. leggja ökutækinu og aka því út úr stæði (samhliða, á ská eða hornrétt), með því að aka því áfram eða afturábak, bæði á jafnsléttu, upp bratta eða undan halla,

7.2.4. stöðva með nákvæmri hemlun, neyðarhemlun er þó valkvæð.

7.3. Umsækjandi skal varðandi BE-flokk gera sérstakar æfingar sem, með tilliti til umferðaröryggis, skal leggja fyrir í prófi:

7.3.1. tengja og aftengja eftirvagn/tengitæki við vélknúið ökutæki. Þegar æfingin hefst skal dráttartækið standa við hlið eftirvagns/tengitækis (þ.e. ekki fyrir framan hann),

7.3.2. taka beygju aftur á bak,

7.3.3. leggja af öryggi við fermingu og affermingu.

7.4. Háttsemi í umferð: Umsækjandi skal gera allar þær æfingar, sem að neðan greinir, í almennri umferð og gæta fyllsta öryggis og nauðsynlegra varúðarráðstafana:

7.4.1. aka út úr stæði, aka af stað eftir að hafa numið staðar í umferð og aka út úr heimreið,

7.4.2. aka eftir beinum vegum og mæta ökutækjum sem koma úr gagnstæðri átt, þ.m.t. við þröngar aðstæður,

7.4.3. aka fyrir horn,

7.4.4. aka að og yfir gatnamót,

7.4.5. breyta akstursstefnu, beygja til hægri og vinstri og skipta um akrein,

7.4.6. aka inn á eða út af vegi með 70-90 km/klst. hámarkshraða, aka inn í umferð frá aðrein og aka inn á frárein,

7.4.7. aka fram úr eða fram hjá, aka fram úr í umferð (ef því verður við komið), aka meðfram hindrunum, t.d. bílum sem hefur verið lagt og láta aðra í umferðinni fara fram úr (ef því verður við komið),

7.4.8. aka um sérstök umferðarmannvirki (ef slík finnast): hringtorg, biðstöðvar strætisvagna, gangbrautir, upp og niður langar brekkur og um jarðgöng,

7.4.9. gera viðeigandi varúðarráðstafanir þegar farið er úr ökutæki.

8. Leikni og færni sem prófa skal fyrir C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- og D1E-flokk.

8.1. Undirbúningur ökutækisins og tæknilegt eftirlit með því með tilliti til umferðaröryggis. Umsækjandi skal sýna fram á að hann geti ekið af öryggi með því að uppfylla kröfur um að:

8.1.1. stilla ökumannssætið eins og best hentar við akstur,

8.1.2. stilla baksýnispegla, öryggisbelti og höfuðpúða ef um slíkt er að ræða,

8.1.3. gera slembiathugun á því hvort hjólbarðar, stýri, hemlar, ljós, glitaugu, stefnuljós og hljóðmerkjabúnaður er í lagi,

8.1.4. athuga aflhemla og aflstýri, athuga ástand hjóla, athuga felgurær, aurbretti, framrúðu, rúður og rúðuþurrkur, vökva (t.d. vélarolíu, kælivökva, rúðuvökva), athuga og kunna að nota mælaborð og stjórnþæki, þar á meðal skráningarbúnað samkvæmt reglugerð um aksturs- og hvíldartíma ökumanna, notkun ökurita og eftirlit,

8.1.5. athuga loftþrýsting, loftgeyma og fjöðrunarbúnað,

8.1.6. athuga öryggisþætti sem varða hleðslu ökutækis:

a. farmrými,

b. yfirbreiðslur,

c. dyr á farmrými,

d. hleðslubúnað (ef um hann er að ræða),

e. læsingu vegna stýrishúss (ef um hana er að ræða),

f. hleðslumáta og frágang farms (eingöngu C-, CE-, C1- og C1E-flokkur),

8.1.7. athuga tengslisbúnað, hemla og raftengi (eingöngu CE-, C1E-, DE- og D1E-flokkur),

8.1.8. vera fær um að gera sérstakar öryggisráðstafanir varðandi ökutækið, athuga yfirbyggingu, dyr, neyðarútganga, skyndihjálparbúnað, slökkvitæki og annan öryggisbúnað (eingöngu D-, DE-, D1- og D1E-flokkur),

8.1.9. lesa vegakort og velja akstursleið og kunna m.a. skil á notkun rafrænna leiðsögukerfa.

8.2. Umsækjandi skal gera sérstakar æfingar sem leggja skal fyrir í prófinu með tilliti til umferðaröryggis:

8.2.1. tengja og aftengja eftirvagn/tengitæki við vélknúið ökutæki,

8.2.2. taka beygju aftur á bak,

8.2.3. við fermingu og affermingu ökutækis að leggja því örugglega við skábraut/pall eða svipaða aðstöðu (eingöngu C-, CE-, C1- og C1E-flokkur),

8.2.4. leggja ökutæki til að hleypa farþegum örugglega út úr eða inn í hópþreifreið (eingöngu D-, DE-, D1- og D1E-flokkur).

8.3. Háttsemi í umferð. Umsækjandi skal gera allar þær æfingar, sem að neðan greinir, í almennri umferð og gæta fyllsta öryggis og nauðsynlegra varúðarráðstafana:

8.3.1. aka út úr stæði, aka af stað eftir að hafa numið staðar í umferð og aka út úr heimreið,

8.3.2. aka eftir beinum vegum og mæta ökutækjum sem koma úr gagnstæðri átt, þ.m.t. við þröngar aðstæður,

8.3.3. aka fyrir horn,

8.3.4. aka að og yfir gatnamót,

8.3.5. breyta akstursstefnu, beygja til hægri og vinstri og skipta um akrein,

8.3.6. aka inn á eða út af vegi með 70-90 km/klst. hámarkshraða, aka inn í umferð frá aðrein og aka inn á frárein,

8.3.7. aka fram úr eða fram hjá; aka fram úr í umferð (ef því verður við komið), aka meðfram hindrunum, t.d. bílum sem hefur verið lagt og láta aðra í umferðinni fara fram úr (ef því verður við komið),

8.3.8. aka um sérstök umferðarmannvirki (ef slík finnast): hringtorg, biðstöðvar strætisvagna, gangbrautir, upp og niður langar brekkur og um jarðgöng, 8.3.9. gera viðeigandi varúðarráðstafanir þegar farið er úr ökutæki.

9. Prófdæming í verklegu prófi.

9.1. Í öllum æfingum skal við prófdæmingu taka mið af leikni umsækjanda í að beita stjórnþækjum ökutækisins og hæfni hans til að aka örugglega í umferð. Prófdómari verður að finna til öryggis á meðan á prófi stendur. Allar villur sem umsækjandi gerir í akstri, eða ógætilegur akstur hans, sem getur stefnt ökutækinu, farþegum eða öðrum vegfarendum í voða, leiða til þess að umsækjandi fellur á prófinu, hvort sem prófdómari hefur þurft að grípa inn í eða ekki. Prófdómari getur þó ákveðið hvort verklegu prófi skulu ljúka strax eða því haldið áfram til loka.

9.2. Við prófdæmingu skal prófdómari huga sérstaklega að því hvort umsækjandi aki gætilega og taki tillit til annarra í umferðinni. Með þessu móti á að vera hægt að meta aksturslagið í heild og prófdómari skal taka tillit til þessa í heildarmati á umsækjanda. Þetta tekur til aðlögunarhæfni og einbeitingar (öryggis) í akstri, þess að taka tillit til ástands vegar, veðurskilyrða, annarrar umferðar, hagsmuna annarra vegfarenda (einkum þeirra sem minna mega sín) ásamt því að vera ávallt við öllu búinn.

9.3. Prófdómari skal ennfremur meta hvort umsækjandi:

9.3.1. hafi vald á ökutækinu, þar á meðal hvort öryggisbelti, baksýnisspeglar, höfuðpúðar, sæti, ljós og annar búnaður sé rétt notaður, svo og tengsli, girskipting, eldsneytisgjöf, hemlakerfi og stýrisbúnaður; hvort umsækjandi hafi vald á ökutækinu við mismunandi aðstæður, á mismunandi hraða, haldi ökutækinu stöðugu á vegi, geri sér grein fyrir stærð og þyngd ökutækisins ásamt aksturseiginleikum þess, geri sér grein fyrir þyngd og gerð farms (eingöngu BE-, C-, CE-, C1-, C1E-, DE- og D1E-flokkur) og gæti þess að vel fari um farþega (eingöngu D-, DE-, D1- og D1E-flokkur) (að umsækjandi aki mjúklega; gefi aldrei snöggt inn, aki með jöfnum hraða og snögghemli aldrei),

9.3.2. aki á hagkvæman og vistvænan hátt, með hliðsjón af snúningshraða hreyfils, skiptingum milli gíra, hemlun og eldsneytisinnngjöf (eingöngu BE-, C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- og D1E-flokkur),

9.3.3. geri sér grein fyrir aðstæðum, bæði næst ökutækinu, nálægt því sem og langt frá því og noti spegla ökutækisins rétt,

9.3.4. kunni skil á eigin forgangi við vegamót og virði forgang annarra við mismunandi aðstæður (t.d. þegar akstursstefnu er breytt eða skipt er um akrein og í sérstökum æfingum),

9.3.5. staðsetji ökutæki rétt á vegi, á akrein, í hringtorgi og beygjum, eftir því sem við á með hliðsjón af gerð og eiginleikum ökutækis, og skipti á réttum tíma um akstursstefnu, akrein o.þ.u.l.,

9.3.6. haldi hæfilegu bili milli sín og næsta ökutækis á undan og til hliðar og sé í hæfilegri fjarlægð frá öðrum vegfarendum,

9.3.7. aki ekki yfir leyfilegum hámarkshraða, hagi hraða í samræmi við aksturs- og veðurskilyrði, í samræmi við gildandi hraðatakmörkanir eftir því sem við á, aki ekki hraðar en svo að hann geti stöðvað ökutækið innan þeirrar vegalengdar sem hann sér og er hindrunarlaus framundan og lagi aksturshraða sinn að almennum hraða annarra vegfarenda,

9.3.8. aki í samræmi við reglur um umferðarljós, hlýði fyrirmælum frá þeim sem stjórna umferð og taki tillit til umferðarmerkja (bannmerkja eða boðmerkja) og vegmerkinga,

9.3.9. gefi merki rétt og tímanlega þar sem nauðsyn krefur og taki viðeigandi tillit til allra merkja sem aðrir vegfarendur gefa,

9.3.10. hægi á sér í tíma, hemli og stöðvi í samræmi við aðstæður, sé við öllu búinn og noti mismunandi hemlakerfi (eingöngu C-, CE-, D- og DE-flokkur) og noti annan búnað en hemla til að hægja ferðina (eingöngu C-, CE-, D- og DE-flokkur).

10. Lengd prófs.

Lengd prófs og vegalengd sem ekin er skal vera nægileg til að hægt sé að meta þá hæfni sem mælt er fyrir um í B-lið þessa viðauka. Aksturstími í umferð má aldrei vera skemmri en 25 mínútur í A-, A1-, A2-, AM, B- og BE-flokki og 45 mínútur í öðrum flokkum. Þá er ekki meðtalinn tími sem fer í móttöku umsækjanda, undirbúning ökutækis, munnlegt próf, sérstakar æfingar né kynningu á niðurstöðu verklega prófsins.

11. Prófstæður.

Sá hluti prófsins, þar sem frammistaða umsækjanda í sérstökum æfingum er metin, getur farið fram á lokuðu svæði. Sá hluti prófsins, þar sem akstur í umferð er metinn, skal, þar sem því verður við komið, fara fram á vegum utan þéttbýlis, á vegum með 70-90 km/klst. hámarkshraða og einnig á götum í þéttbýli (í íbúðarhverfum, þar sem hámarkshraði er 30 og 50 km/klst., og á vegum í þéttbýli með 60-80 km/klst. hámarkshraða) þar sem skilyrði til aksturs geta talist dæmigerð fyrir þá erfiðleika sem geta orðið á vegi ökumanns. Einnig er æskilegt að próf fari fram við mismikinn umferðarþunga. Tíma, sem er varið til aksturs í umferð, skal nota eftir því sem unnt er til að meta akstur umsækjanda í fjölbreyttari umferð við mismunandi aðstæður sem búast má við að hann eigi eftir að reyna. Umferðarstofa ákveður hvar ökuþróf (bókleg og verkleg próf) fara fram.

III. VIÐAUKI

Lágmarkskröfur um andlega og líkamlega hæfni til að stjórna vélknúnu ökutæki.

Almennt.

1. Umsækjendum (ökumönnum) er skipt í tvo hópa:

1.1. *Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.*

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir AM-, A1-, A2-, A-, B- og BE-flokk, svo og T-flokk.

1.2. *Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.*

Umsækjandi um ökuskírteini fyrir C1-, C-, C1E-, CE-, D1-, D- D1E- og DE-flokk, svo og fyrir B-, D1- og D-flokk til farþegaflutninga í atvinnuskyni og fyrir C1- og C-flokk til vöruflutninga í atvinnuskyni. Ökukennarar tilheyra þessum hópi.

2. Ákvæði í viðauka þessum um umsækjanda um ökuskrteini taka einnig til ökumanns eftir því sem við á.

Læknisskoðun.

3. Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

Umsækjenda skal gert að fara í læknisskoðun ef í ljós kemur, þegar verið er að ganga frá nauðsynlegum formsatriðum í tengslum við útgáfu ökuskrteinis eða í prófum sem þeir taka áður en þeir fá ökuskrteini, að hæfni þeirra er skert af einni eða fleiri læknisfræðilegum ástæðum sem eru tilgreindar í þessum viðauka.

4. Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

Umsækjandi skal fara í læknisskoðun áður en hann fær ökuskrteini í fyrsta sinn og eftir það við hverja endurnýjun þess.

5. Umsækjandi sem fyrir 15. ágúst 1997 hefur öðlast ökuréttindi eða ökukennararéttindi, sbr.

hóp 2, getur þó fengið endurnýjuð þau réttindi á grundvelli ákvæða um sjón sem voru í gildi í reglugerð fram að þeirri dagsetningu.

A) Sjón.

Almennt.

6. Umsækjandi um ökuskrteini skal fara í augnskoðun til að gengið sé úr skugga um að hann hafi nógu góða sjón til að stjórna vélknúnu ökutæki. Ef ástæða er til að efast um að svo sé, skal umsækjandi fara í rannsókn hjá þar til bærum lækni. Í þeirri rannsókn skal einkum lögð áhersla á sjónskerpu, sjónsvið, sjón í rökkri, næmi fyrir glömpum og andstæðum, tvísýni og aðra starfsemi augna sem getur dregið úr öryggi við akstur.

Gefa má út ökuskrteini fyrir umsækjanda í hópi 1 með því að gera undantekningu frá reglu í lið 6.1. séu kröfur um sjónsvið eða sjónskerpu ekki uppfylltar. Í slíkum tilvikum skal ökumaður gangast undir skoðun hjá þar til bærum lækni til að sýna fram á að starfsemi augna sé ekki skert af öðrum orsökum, þ.m.t. glampa, andstæðunæmi og tvísýni. Umsækjandi skal einnig gangast undir augnpróf, sem gefur jákvæða niðurstöðu, hjá þar til bærum lækni.

Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

6.1. Umsækjandi um ökuskrteini eða endurnýjun þess skal hafa sjónskerpu á báðum augum, sem nemur a.m.k. 0,5 þegar bæði augu eru notuð í einu, með sjónglerjum til leiðréttingar ef nauðsyn krefur.

Ennfremur skal lárétt sjónsvið vera a.m.k. 120° og ná a.m.k. 50° til vinstri og hægri og 20° upp og niður. Engir sjóngallar skulu vera fyrir hendi innan miðlægs 20° sjónsviðs.

Ef upplýsingar liggja fyrir um augnsjúkdóm sem ágerist eða hann greinist er heimilt að gefa út ökuskrteini eða endurnýja það að því tilskildu að umsækjandi fari reglulega í augnskoðun hjá þar til bærum lækni.

6.2. Umsækjandi um ökuskrteini eða endurnýjun þess, sem er alveg blindur á öðru auga eða sem notar aðeins annað augað (tvísýni), verður að hafa sjónskerpu a.m.k. 0,5 með sjónglerjum til leiðréttingar ef nauðsyn krefur. Þar til bær læknir verður að votta að þetta ástand, þar sem aðeins öðru auganu er beitt, hafi varað nógu lengi til að umsækjandi hafi vanist því og að sjónsvið þess auga sé eðlilegt og uppfylli kröfurnar sem mælt er fyrir um í lið 6.1.

6.3. Sé um að ræða nýtilkomna tvísýni eða blindu á öðru auga skal gera ráð fyrir hæfilegum aðlögunartíma (t.d. sex mánuðum) og banna akstur á meðan. Að þeim tíma liðnum er akstur einungis heimill að fengnu jákvæðu álitni sérfræðings sem metið getur sjón og akstur.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

6.4. Umsækjandi um ökuskrteini eða endurnýjun þess skal hafa sjónskerpu, með sjónglerjum til leiðréttingar, ef þörf krefur, sem nemur a.m.k. 0,8 á betra auganu og a.m.k. 0,1 á verra auganu. Ef sjóngler til leiðréttingar eru notuð til að ná gildunum 0,8 og 0,1 verður lágmarkssjónskerpa (0,8 og 0,1) að nást annaðhvort með því að leiðrétta með sjónglerjum, sem eru ekki sterkari en plús átta ljósbrotseiningar eða með snertilinum. Sjóngler sem leiðrétta sjón mega ekki valda óþægindum.

Ennfremur skal lárétt sjónsvið beggja augna vera a.m.k. 160° og ná a.m.k. 70° til vinstri og hægri og 30° upp og niður. Engir sjóngallar skulu vera fyrir hendi innan miðlægs 30° sjónsviðs.

Ekki skal gefa út eða endurnýja ökuskrteini fyrir umsækjanda sem þjáist af skertu andstæðunæmi og tvísýni.

Sé um að ræða umtalsvert sjóntap á öðru auga skal gera ráð fyrir hæfilegum aðlögunartíma (t.d. sex mánuðum) og viðkomandi bannað að aka á meðan. Að þeim tíma liðnum er akstur einungis heimill að fengnu jákvæðu álitni frá sérfræðingi sem metið getur sjón og akstur.

B) Heyrn.

Almennt.

7. Gefa má út eða endurnýja ökuskrteini fyrir umsækjanda í hópi 2 á grundvelli álits þar til bær læknis. Við læknisskoðun skal tekið tillit til möguleika á leiðréttingu.

C) Hreyfihömlun.

Almennt.

8. Ökuskrteini má hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem haldinn er sjúkdómi í hreyfikerfi líkamans eða hefur afbrigðilegt hreyfikerfi þannig að hættulegt sé að hann stjórni vélknúnu ökutæki.

Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

8.1. Gefa má út ökuskrteini með sérstökum takmörkunum fyrir fatlaðan umsækjanda eða ökumann sem byggðar eru á læknisfræðilegri athugun sem fram fer skv. 1. mgr. 4. gr. Í niðurstöðu athugunar skal einnig koma fram hvaða breytingar þurfi að gera á ökutækinu og hvort umsækjandi skuli nota bæklunarbúnað enda leiði athugun í ljós að umsækjandi geti ekið af öryggi með slíkum búnaði.

8.2. Gefa má út eða endurnýja ökuskrteini fyrir umsækjanda sem er haldinn sjúkdómi sem ágerist, enda fari viðkomandi reglubundið í eftirlit til að kanna hvort hann sé enn fær um að stjórna ökutæki af öryggi.

Ef fötlunin tekur engum breytingum má gefa út eða endurnýja ökuskrteini án þess að gerð sé krafa um reglubundið eftirlit læknis.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

Þar til bær læknir skal taka viðeigandi tillit til þeirrar auknu áhættu sem tengist akstri ökutækja sem falla undir þennan hóp.

D) Hjarta- og æðasjúkdómar.

Almennt.

9. Sjúkdómar, sem geta valdið því að sá sem sækir um útgáfu eða endurnýjun ökuskrteinis verði fyrir skyndilegu áfalli í hjarta- og æðakerfi sem getur valdið skyndilegri breytingu á heilavirkni, skapa hættu í almennri umferð.

Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

9.1. Ökuskrteini má hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem er haldinn alvarlegum hjartsláttartruflunum.

9.2. Gefa má út eða endurnýja ökuskrteini fyrir umsækjanda sem notar hjartagangráð á grundvelli vottorðs þar til bær læknis og reglubundins eftirlits hjá lækni.

9.3. Meta skal hvort gefa eigi út eða endurnýja ökuskrteini fyrir umsækjanda, sem hefur óeðlilegan blóðþrýsting, með tilliti til niðurstöðu rannsóknar annarra atriða sem rannsökuð eru, hugsanlegra aukaverkana og þeirrar hættu sem þær geta valdið í umferðinni.

9.4. Almennt gildir að ökuskrteini má hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem á vanda til hjartakveisu í hvíld eða við geðshræringu. Útgáfa eða endurnýjun ökuskrteinis fyrir umsækjanda sem hefur fengið kransæðastíflu skal háð vottorði þar til bær læknis og eftir atvikum reglubundnu eftirliti hjá lækni.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

9.5. Þar til bær læknir skal taka viðeigandi tillit til þeirrar auknu áhættu sem tengist akstri ökutækis sem fellur undir þennan hóp.

E) Sykursýki.

Almennt.

10. Í eftirfarandi liðum merkir mikil blóðsykurslækkun að umsækjandi geti ekki brugðist við af eigin rammleik og endurtekin blóðsykurslækkun er skilgreind sem annað tilfelli mikillar blóðsykurslækkunar á 12 mánaða tímabili.

Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

10.1. Heimilt er gefa út eða endurnýja ökuskrteini fyrir umsækjanda sem þjáist af sykursýki. Taki hann lyf er það með fyrirvara um viðurkennt læknisfræðilegt álit og reglubundið lækniseftirlit, eftir því sem við á, hið minnsta á fimm ára fresti.

10.2. Ekki skal gefa út eða endurnýja ökuskrteini umsækjenda sem er með endurtekna mikla blóðsykurslækkun og/eða hefur skerta meðvitund um blóðsykurslækkun. Umsækjandi með sykursýki skal sýna fram á skilning á áhættunni sem tengist blóðsykurslækkun og getu til að hafa fullnægjandi stjórn á sjúkdómnum.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

10.3. Taka má til athugunar útgáfu eða endurnýjun ökuskrteinis í hópi 2 fyrir umsækjanda með sykursýki. Ef hann tekur lyf sem eykur hættu á því að framkalla of mikla blóðsykurslækkun (þ.e. með insúlíni og tilteknum

tegundum taflna), skulu eftirfarandi skilyrði gilda: a) mikil blóðsykurslækkun hafi ekki átt sér stað undanfarna 12 mánuði,

b) umsækjandi hafi fulla meðvitund um blóðsykurslækkun,

c) umsækjandi sýni fram á fullnægjandi tök á sjúkdómnum með reglubundnum blóðsykursmælingum, a.m.k. tvisvar á dag, og þegar við á vegna aksturs,

d) umsækjandi verður að sýna fram á skilning á áhættu sem tengist blóðsykurslækkun,

e) engir aðrir fylgikvillar sykursýki séu til staðar sem hafa áhrif á ökuhæfni.

Slíkt ökuskríteini skal jafnframt gefið út að fengnu álitinu þar til bærslu læknis sem byggt er á reglubundnu eftirliti, sem ekki fer fram sjaldnar en á þriggja ára fresti.

10.4. Tilkynna skal mikla blóðsykurslækkun, eigi hún sér stað í vöku, jafnvel þótt hún tengist ekki akstri, og skal hún leiða til mats á því hvort viðkomandi uppfylli skilyrði til að hafa ökuskríteini.

F) Taugasjúkdómar.

Almennt.

11. Ökuskríteini má hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem er haldinn alvarlegum taugasjúkdómi, nema umsóknin sé studd álitinu þar til bærslu læknis.

Í þessu sambandi skal taka tillit til truflana í taugakerfi sem stafa af sjúkdómi eða uppskurði og hafa áhrif á miðtaugakerfið eða úttaugakerfið og koma fram í slakri skynjun eða hreyfigetu og hafa áhrif á jafnvægi og samhæfingu, vegna áhrifa þeirra á starfshæfni og hættu á að einkennin aukist. Í þeim tilvikum getur útgáfa eða endurnýjun ökuskríteinis verið háð reglulegu endurmati þegar hætta er á að ástandið versni.

G) Flogaveiki.

Almennt.

12. Flogaköst stofna umferðaröryggi í mikla hættu ef þau koma fram hjá ökumanni vélknúins ökutækis. Sama á við um aðrar skyndilegar truflanir á meðvitund.

Flogaveiki er skilgreind sem tvö eða fleiri flogaköst, með skemmra en fimm ára millibili. Framkallað flogakast er skilgreint sem flogakast af þekktum orsökum sem hægt er að komast hjá.

Ökumanni skal ráðlagt að aka ekki, hafi hann fengið flogakast í fyrsta skipti eða eitt flogakast eða misst meðvitund. Gerð er krafa um umsögn sérfræðings þar sem lengd hvíldar frá akstri er tilgreind ásamt ráðstöfunum til eftirfylgni.

Afar mikilvægt er að tegund flogaveiki og gerð flogakasta hjá viðkomandi umsækjanda sé greind svo fullnægjandi mat á öryggi hans í akstri geti farið fram (þ.m.t. hætta á frekari flogaköstum) og viðeigandi meðferð hafist. Sérfræðingur í taugasjúkdómum skal annast greininguna.

Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

12.1. Útgáfa ökuskríteinis fyrir umsækjanda, sem er flogaveikur, skal háð endurskoðun þar til hann hefur verið án floga í a.m.k. fimm ár.

Ef umsækjandi er flogaveikur fullnægir hann ekki skilyrðum til þess að fá ökuskríteini án takmarkana. Tilkynna skal útgefanda ökuskríteinis um það.

12.2. Framkallað flogakast.

Ef umsækjandi hefur fengið framkallað flogakast af þekktum orsökum, sem ólíklegt er að endurtaki sig undir stýri, er í hverju tilviki fyrir sig hægt að skera úr um að hann sé fær um að aka, að fengnu álitinu sérfræðings í taugasjúkdómum (matið skal, ef við á, vera í samræmi við viðeigandi þætti í þessum viðauka (t.d. neyslu áfengis eða aðra samverkandi sjúkdóma).

12.3. Fyrsta flogakast eða eitt flogakast sem ekki er framkallað.

Ef umsækjandi hefur fengið fyrsta flogakast, sem ekki er framkallað, er hægt að skera úr um, á grundvelli læknismats, að hann sé fær um að aka ef sex mánuðir líða án þess að hann fái flogakast. Heimila má umsækjanda að aka fyrr ef mat sýnir fram á að horfur hans séu góðar.

12.4. Meðvitundarleysi af öðrum orsökum.

Meðvitundarleysi af öðrum orsökum skal metið í samræmi við hættu á að það endurtaki sig við akstur.

12.5. Flogaveiki.

Hægt er að skera úr um að umsækjandi sé fær um að aka ef eitt ár líður án þess að hann fái frekari flogaköst.

12.6. Flogakast í svefni.

Ef umsækjandi fær einungis flogakast bundið svefni, er hægt að skera úr um að hann sé fær um að aka, að því tilskildu að flogakast hafi eingöngu verið í svefni á tímabili sem ekki er skemmra en sá tími sem miðað er við

að flogaveikur einstaklingur sé án floga. Ef flogaköst verða í vöku skal eitt ár líða án frekari tilvika þar til heimilt er að veita ökuskrteini (sjá „flogaveiki“).

12.7. Flogaköst sem ekki trufla meðvitund eða getu til athafna.

Ef umsækjandi fær einungis flogakast, sem sýnt hefur verið fram á að trufla hvorki meðvitund né valdi skerðingu á líkamlegri hæfni, er hægt að skera úr um að hann sé fær um að aka, að því tilskildu að það ástand hafi ekki varað skemur en miðað er við að flogaveikur umsækjandi sé án floga. Ef annars konar flogakast á sér stað, skal eitt ár líða án frekari flogakasta þar til heimilt er að veita ökuleyfi (sjá „flogaveiki“).

12.8. Flogaköst sem verða eftir að dregið er úr meðferð við flogaveiki eða eftir að meðferð hefur verið breytt samkvæmt læknisráði.

Ökumanni skal ráðlagt að aka ekki í sex mánuði frá því að dregið er úr meðferð og í sex mánuði frá því að meðferð er lokið. Fái ökumaður flogakast á meðan dregið er úr lyfjagjöf eða henni er breytt samkvæmt læknisráði, er honum ekki heimilt að aka í þrjá mánuði, sé árangursrík meðferð, sem hann gekkst áður undir, endurtekin.

12.9. Að lokinni skurðaðgerð við flogaveiki.

Sjá „flogaveiki“.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

12.10. Umsækjandi skal ekki taka lyf við flogaveiki á því tímabili þegar krafist er að hann sé án floga. Viðeigandi eftirmeðferð hjá lækni hefur farið fram. Ítarleg taugafræðileg skoðun hefur ekki leitt í ljós heilasjúkdóm og flogvirkni hefur ekki komið fram á heilariti. Mat á heilariti og viðeigandi taugafræðilegt mat skal fara fram í kjölfar bráðatilviks.

12.11. Framkallað flogakast.

Ef umsækjandi hefur fengið framkallað flogakast af þekktum orsökum, sem ólíklegt er að endurtaki sig undir stýri, er í einstökum tilvikum hægt að skera úr um að hann sé fær um að aka, að fengnu áliti sérfræðings í taugasjúkdómum. Mat á heilariti og viðeigandi taugafræðilegt mat skal fara fram í kjölfar bráðatilviks.

Umsækjanda með byggingarskemmd í heilavef sem eykur hættu á flogaköstum skal ekki heimilað að aka ökutæki í hópi 2 uns líkur á flogaköstum hafa minnkað í a.m.k. 2% á ári. Matið skal, ef við á, vera í samræmi við önnur viðeigandi ákvæði um heilbrigði í þessum viðauka (t.d. neyslu áfengis).

12.12. Fyrsta flogakast eða eitt flogakast sem ekki er framkallað.

Ef umsækjandi hefur fengið fyrsta flogakast eða flogakast, sem ekki er framkallað, er hægt að skera úr um, á grundvelli viðeigandi mats taugalæknis, að hann sé fær um að aka ef hann hefur verið án floga í fimm ár án þess að taka lyf við flogaveiki. Heimila má umsækjanda að aka fyrr ef mat sýnir fram á að horfur hans séu góðar.

12.13. Meðvitundarleysi af öðrum orsökum.

Meðvitundarleysi af öðrum orsökum skal metið í samræmi við hættu á að það endurtaki sig við akstur. Líkur á endurtekningu skulu vera 2% á ári eða minni.

12.14. Flogaveiki.

Tíu ár hafa liðið án floga án þess að lyf við flogaveiki hafi verið tekin. Heimila má umsækjanda að aka fyrr ef mat sýnir fram á að horfur hans séu góðar. Þetta gildir einnig þegar um er að ræða "barna- og unglingaflogaveiki".

Tilteknir sjúkdómar (t.d. slag- og bláæðarvansköpun eða blæðing í heilavef) fela í sér aukna hættu á flogaköstum þótt flog hafi ekki orðið. Í slíkum tilfellum skal þar til bær læknir annast mat og skal hætta á flogakasti vera 2% á ári eða minni svo hægt sé að heimila útgáfu ökuskrteinis.

H) Geðtruflanir.

Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

13.1. Ökuskrteini má hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem haldinn er:

a) alvarlegum geðtruflunum, hvort heldur er meðfæddum eða af völdum sjúkdóms, áverka eða taugaskurðaðgerða,

b) miklum andlegum vanþroska,

c) alvarlegum hegðunarvandamálum vegna öldrunar eða persónuleikatrufunum sem valda skorti á dómgreind eða samskipta- og aðlögunarhæfni,

nema umsóknin sé studd áliti þar til bær læknis og, ef þurfa þykir, háð reglubundnu eftirliti læknis.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

13.2. Þar til bær læknir skal taka viðeigandi tillit til þeirrar auknu áhættu sem tengist akstri ökutækja sem falla undir þennan hóp.

I) Áfengi.

14. Áfengisneysla veldur mikilli hættu í umferðinni. Í ljósi þess hversu alvarlegt þetta vandamál er verður læknisfræðilegt eftirlit að vera mjög árvökult.

Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.

14.1. Ökuskírteini má hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem háður er áfengi eða ófær um að aðskilja áfengisneyslu og akstur. Gefa má út eða endurnýja ökuskírteini fyrir umsækjanda sem hefur verið háður áfengi eftir tiltekinn tíma sem hann hefur sannanlega verið án áfengis, að fengnu álitni þar til bær læknis og háð reglubundnu eftirliti læknis.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

14.2. Þar til bær læknir skal taka viðeigandi tillit til þeirrar auknu áhættu sem tengist akstri ökutækja sem falla undir þennan hóp.

J) Ávana- og fíkniefni og læknislyf.**15. Misnotkun.**

Ökuskírteini skal hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem er háður geðsæknilyfjum eða, án þess að vera háður þeim, notar þau að staðaldri og gildir þá einu hvaða flokk ökuskírteina sótt er um.

Stöðug notkun.*Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.*

15.1. Ökuskírteini skal hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda sem að staðaldri notar geðsæknilyf, í hvaða formi sem er, sem geta dregið úr aksturshæfni ef þeirra er neytt í svo miklu magni að það hafi neikvæð áhrif á aksturinn. Hið sama gildir um öll önnur læknislyf eða lyfjablöndur sem hafa áhrif á aksturshæfni.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

15.2. Þar til bær læknir skal taka viðeigandi tillit til þeirrar áhættu sem tengist akstri sem fellur undir þennan hóp.

K) Nýrnasjúkdómar.*Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.*

16.1. Gefa má út eða endurnýja ökuskírteini fyrir umsækjanda með alvarlega nýrnabilun, að fengnu álitni þar til bær læknis og háð reglubundnu eftirliti læknis.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

16.2. Ökuskírteini má hvorki gefa út né endurnýja fyrir umsækjanda með alvarlega og ólæknandi nýrnabilun, nema í undantekningartilvikum, að fengnu álitni þar til bær læknis og háð reglubundnu eftirliti læknis.

Ýmis ákvæði.*Hópur 1. Heilbrigðisskilyrði.*

17.1. Gefa má út eða endurnýja ökuskírteini fyrir umsækjanda sem líffæri eða gervilíffæri, sem geta haft áhrif á aksturshæfni, hafa verið grædd í, að fengnu álitni þar til bær læknis og, ef nauðsyn krefur, háð reglubundnu eftirliti læknis.

Hópur 2. Viðbótar heilbrigðisskilyrði.

17.2. Þar til bær læknir skal taka viðeigandi tillit til þeirrar auknu áhættu sem tengist akstri sem fellur undir þennan hóp.

18. Almennt gildir að ekki skal gefa út eða endurnýja ökuskírteini umsækjanda sem er haldinn sjúkdómi sem ekki hefur verið getið hér að framan en hefur eða getur haft áhrif á hreyfigetu sem hefur áhrif á öryggi við akstur, nema umsóknin sé studd álitni þar til bær læknis og, ef nauðsyn krefur, háð reglubundnu eftirliti læknis.

IV. VIÐAUKI**Ökutæki sem notað er við kennslu og verklegt próf.****1. Almennt.**

Heimilt er að nota ökutæki, sem viðurkennt er til kennslu og prófs við gildistöku reglugerðar þessarar, til 30. september 2013 þótt það fullnægi ekki ákvæðum viðauka þessa.

Þegar ökutæki, búið kennslubúnaði fyrir girskiptingu og hemla í samræmi við ákvæði 4. mgr. 2. töluliðar hér á eftir, er notað í öðru skyni en við kennslu eða próf, skal búa þannig um að ekki sé unnt að nota tilgreindan kennslubúnað.

Þegar ökutæki, sem notað er við kennslu eða próf er búið sérstökum hjálparbúnaði skal vera unnt að taka búnaðinn úr notkun. Til hjálparbúnaðar telst:

- a. hallahemill,
- b. stillanlegur hraðatakmarkari,
- c. sjálfvirkur bilskynjari,
- d. veglínuskynjari,
- e. bakkskynjari, bakkmyndavél eða búnaður sem gerir auðveldara að leggja ökutæki, og
- f. annar sambærilegur búnaður ökutækis sem notaður er til ökukennslu eða ökuprofs.

2. Ákvæði um gerð og búnað kennslu- og prófökutækis.

Stýri kennslubifreiðar skal vera vinstra megin.

Í kennslubifreið skulu vera speglar fyrir ökukennara: a. baksýnispegill inni í bifreið,

b. kúptur baksýnispegill á hægri hlið,

c. flatur spegill til að fylgjast með athygli umsækjanda.

Gerð spegla skv. 1. og 2. tölulið skal vera í samræmi við ákvæði reglugerðar um gerð og búnað ökutækja.

Í beinskiptri kennslubifreið, fyrir framan sæti sem er við hlið sætis ökumanns (sæti ökukennara), skal vera fótstig fyrir hemla og kúplingu. Notkun fótstigs við sæti ökumanns má ekki geta haft áhrif á notkun fótstigs við sæti ökukennara. Í sjálfskiptri kennslubifreið skal í stað fótstigs fyrir kúplingu vera gírstöng eða annar slíkur búnaður sem er komið þannig fyrir að ökukennari geti rofið aflrás.

Létt bifhjól og bifhjól skulu vera á tveimur hjólum og án hliðarvagns.

Tafla þar sem lýst er lágmarkskröfum sem gerðar eru varðandi ökutæki, sem notað er við kennslu og verklegt próf fyrir hvern ökuréttindaflokk. (Reglan um heildarþyngd á eingöngu við í prófi):

Ökuréttindaflokkar	Lágmarks:							
	slagrymi vélar í sm ³	vélar-afl í kW	hraði í km/h	farþega-fjöldi	lengd í m	breidd í m	heildarþyngd í kg	eyfð heildarþyngd í kg

1	AM							
2	A1		120		90			
3	A2		400	25				
4	A		600	40				
5	B2)			100	3	3,80	1,45	700
6	BE	eftir-vagn/ tengitæki					1.250	
		vagnlest		100				
7	B3)				4,40	1,60		1.100
8	C1			80	5,00		5.000	
9	C14)			80	5,00		5.000	
10	C1E	eftir-vagn/ tengitæki					800	1.250
		vagnlest		80	8,00			
11	C			80	8,00	2,40	10.000	12.000
12	CE	eftir-vagn/ tengitæki			7,50			
		vagnlest		80	14,00	2,40	15.000	20.000

13	D1			80		5,00		5.000	
14	D1E	eftir- vagn						1.250	
		vagnlest		80			800		
15	D15)			80		5,00		5.000	
16	D			80	40	10,00	2,40	10.000	
17	DE	eftir- vagn/ tengitæki					2,40	800	1.250
		vagnlest		80					
18	T	dráttarvél							2.000
		eftir- vagn/ tengitæki							800

1) Sá lágmarkshraði sem ökutækið skal gert til að ná.

2) Bifreið skal annaðhvort uppfylla lágmarkskröfu um lengd og breidd eða um eigin þyngd.

3) Farþegaflutningar í atvinnuskyni, bifreið skal annaðhvort uppfylla lágmarkskröfu um lengd og breidd eða um eigin þyngd.

4) Vöruflutningar í atvinnuskyni.

5) Farþegaflutningar í atvinnuskyni.

Létt bifhjól skal búið baksýnispeglum á báðum hliðum fyrir ökumann, stefnuljósakerum að framan og að aftan í samræmi við ákvæði reglugerðar um gerð og búnað ökutækja varðandi bifhjól (þungt bifhjól). Bifreið í B-flokki skal búin baksýnispegli á hægri hlið fyrir ökumann.

Vagnlest í BE-flokki má ekki falla undir B-flokk.

Farmrými eftirvagns/tengitækis í BE-, og C1E-flokki skal vera lokað, a.m.k. jafnbreitt og jafnhátt bifreiðinni. Farmrýmið má þó vera lítið eitt mjórara en bifreiðin að því tilskildu að baksýn fáið eingöngu með úti baksýnispeglum bifreiðarinnar.

Farmrými bifreiðar í C1-, C- og CE-flokki skal vera lokað og a.m.k. jafnbreitt og jafnhátt stýrishúsi.

Bifreið í C1-, C-, D1- og D-flokki skal búin læsivörðum hemlum.

Bifreið í C1-, C-, D1- og D-flokki til farþega- eða vöruflutninga í atvinnuskyni skal búin ökurita.

Bifreið í C-flokki skal búin gírkassa með a.m.k. átta gírur áfram.

Í bifreið í D-flokki skal vera a.m.k. 5,5 m milli ása.

Farmrými eftirvagns/tengitækis í D1E- og DE-flokki skal vera lokað og a.m.k. 2 m á breidd og hæð.

3. Sérstök merki á ökutæki.

Ökutæki, sem notað er til ökukennslu, skal búið merki með áletruninni „ÖKUKENNSLA“. Stafir skulu vera svartir á hvítum grunni. Að öðru leyti ákveður Umferðarstofa gerð merkisins. Óheimilt er að nota merkið nema í ökukennslu. Merkið skal sett bæði framan og aftan á kennslubifreið og skal sjást vel. Á kennslubifreið fyrir B-flokk skal merki með áletrun á báðum hliðum sett á þak bifreiðarinnar og skal sjást vel bæði að framan og aftan. Á öðrum kennsluökutækjum skal merki vera að aftan.

Pegar umsækjandi ekur bifhjóli í kennslustund skal hann klæðast vesti í áberandi lit, merktu að aftan með fyrrgreindri áletrun.

Ökutæki, sem notað er í verklegu prófi, má auðkenna með nafni skráðs eiganda/notanda en þó má ekki nota orðin „ökuskóli“, „ökukennsla“, „ökutími“, „ökunám“ eða orð með svipaðri merkingu. Ekki má heldur auðkenna ökutæki með kennslumerki, firmamerki, auglýsingum né neinu því sem auðkennir það sem ökutæki til kennslu.

V. VIÐAUKI

Sérnám og sérþjálfun – C1-, C-, C1E-, CE-, D1-, D-, D1E- og DE-flokkur.

1. Almenn.

Til að öðlast ökuskrirteini fyrir C1-, C-, C1E-, CE-, D1-, D-, D1E- og DE-flokk þ.m.t. til farþegaflutninga í atvinnuskyni fyrir D1- og D-flokk og vöruflutninga í atvinnuskyni fyrir C1- og C-flokk skal umsækjandi hafa hlotið kennslu og þjálfun í samræmi við námskrá Umferðarstofu, sbr. ákvæði þessa viðauka.

2. Kennsla og þjálfun til að tryggja öryggi og hagkvæmni í akstri í flutningum á vegum.

A. Ökuskrirteini fyrir alla flokka.

1.1. Markmiðið er að umsækjandi kunni skil á:

hvernig nýta má gírskiptingu eins vel og unnt er m.t.t.:

- ferla yfir snúningsvægi,
- afsl- og rauneldsneytisnotkunar hreyfils,
- svæðis á snúningsmæli sem sýnir hámarksnýtingu,
- töflu yfir gírhlutföll.

1.2. Markmiðið er að umsækjandi kunni skil á hvernig, með skoðun búnaðar ökutækis og eftirliti, má draga úr sliti og bilunum m.t.t.:

- tiltekinna eiginleika vökvahemla með soghjálparátaki,
- takmörkunar á notkun hemla og hamlara þegar hemlar og hamlari eru notaðir saman,
- betri nýtingar hraða- og gírhlutfalls,
- notkunar tregðu ökutækis,
- notkunar aðferða til að hægja á ökutæki og hemla á leið niður brekku,
- réttra viðbragða ef bilun verður.

1.3. Markmiðið er að umsækjandi kunni skil á hvernig ná má fram hámarksnýtingu eldsneytis með því að beita verkunnáttu að því er varðar liði 1.1 og 1.2.

B. Ökuskrirteini fyrir C1-, C1E-, C- og CE-flokk.

1.4. Markmiðið er að auka hæfni umsækjanda til að hlaða ökutæki í samræmi við öryggisreglur og rétta notkun ökutækis. Hann skal kunna skil á:

- hvernig kraftar hafa áhrif á ökutæki á hreyfingu,
- notkun gírhlutfalls í samræmi við farm ökutækis og ástand vegar,
- útreikningi farmþunga ökutækis eða vagnalestar,
- útreikningi heildarrúmmáls,
- dreifingu farms,
- áhrifum ofhleðslu á öxul,
- stöðugleika ökutækis,
- staðsetningu þyngdarmiðju,
- gerð umbúða og vörubretta.

Markmiðið er einnig að umsækjandi kunni skil á helstu flokkum varnings sem þarf að festa örugglega og í því sambandi:

- klemmu- og öryggisaðferðum,
- notkun öryggisóla,
- schoðun festibúnaðar,
- notkun búnaðar til að meðhöndla farm,
- notkun búnaðar til að setja á yfirbreiðslur og taka þær niður. C. Ökuskrirteini fyrir D1-, D1E-, D- og DE-flokk.

1.5. Markmiðið er að auka hæfni umsækjanda til að tryggja að vel fari um farþega og að öryggis þeirra sé gætt. Hann skal kunna skil á:

- langsum og þversum hreyfingum ökutækis,
- samnýtingu vegar og staðsetningu á vegi,
- mjúkri hemlun,
- útskögun,
- notkun sérstakra grunnvirkja (almenn svæði, sérstakar akreinar),
- samræmingu á öruggum akstri og öðrum hlutverkum ökumanns,
- samskiptum við farþega ásamt ýmsum sérvandamálum sem tengjast mismunandi hópum farþega (t.d. fötluðum, börnum o.fl.).

1.6. Markmiðið er að auka hæfni umsækjanda til að hlaða ökutækið í samræmi við öryggisreglur og rétta notkun á ökutækinu. Umsækjandi skal kunna skil á:

- a. kröftum sem verka á ökutæki á hreyfingu,
- b. notkun girhlutfalls, í samræmi við hleðslu ökutækis og ástand vegar,
- c. útreikningi á farmþunga ökutækis eða vagnalestar,
- d. dreifingu þyngdar,
- e. afleiðingum þess að of mikið álag er á öxul,
- f. stöðugleika ökutækis,
- g. þyngdarmiðju ökutækis.

3. Lög og reglugerðir.

A. Ökuskríteini fyrir alla flokka.

2.1. Markmiðið er að umsækjandi þekki félagslegt umhverfi flutninga á vegum og reglurnar sem gilda um þá. Hann skal kunna skil á reglum um aksturs- og hvíldartíma ökumanna, notkun ökurita og eftirlit, sbr. reglugerð nr. 605/2010, svo og viðurlögum við brotum á þeim. Hann skal kunna skil á réttindum og skyldum ökumanns að því er varðar réttindi til að stjórna bifreið til farþega- eða vöruflutninga í atvinnuskyni og reglum um endurmenntun.

B. Ökuskríteini fyrir C1-, C1E-, C- og CE-flokk.

2.2. Markmiðið er að umsækjandi þekki reglur sem gilda um vöruflutninga. Hann skal kunna skil á:

- a. reglum um leyfi til vöruflutninga,
- b. skyldum samkvæmt stöðluðum samningum um vöruflutninga,
- c. hvernig útbúa á skjöl sem varða samning um vöruflutninga,
- d. alþjóðlegum flutningsleyfum,
- e. skyldum samkvæmt samningi um samkomulag í millilandaflutningum á farmi á vegum,
- f. útfyllingu alþjóðlegra farmbréfa,
- g. reglum um för yfir landamæri er varða vöruflutningsaðila og um sérstök fylgiskjöl með vörum.

C. Ökuskríteini fyrir D1-, D1E-, D- og DE-flokk.

2.3. Markmiðið er að umsækjandi þekki reglur sem gilda um farþegaflutninga. Hann skal kunna skil á reglum um:

- a. flutning sérstakra farþegahópa,
- b. öryggisbúnað í hóp bifreiðum, öryggisbelti o.fl.,
- c. hleðslu ökutækis.

4. Öryggi með tilliti til heilsufars, vega og umhverfis – Þjónusta og stjórnun flutningaþjónustu.

A. Ökuskríteini fyrir alla flokka.

3.1. Markmiðið er að umsækjandi geri sér vel grein fyrir hættu á umferðarslysum og vinnuslysum.

Hann skal kunna skil á:

- a. tegundum vinnuslysa í flutningum,
- b. upplýsingum um fjölda umferðarslysa þar sem ökumenn vörubifreiða/hóp bifreiða eiga hlut að máli, og í því sambandi kunna skil á slysum á fólki, skemmdum á eignum og fjárhagslegu tjóni.

3.2. Markmiðið er að umsækjandi kunni skil á hvernig megi koma í veg fyrir glæpsamlegt athæfi og mansal á ólöglegum innflytjendum og þekki í því sambandi:

- a. almennar upplýsingar um þessi mál,
- b. afleiðingar fyrir ökumenn,
- c. forvarnaðgerðir,
- d. notkun gátlista,
- e. löggjöf um ábyrgð flutningsaðila.

3.3. Markmiðið er að umsækjandi þekki ráðstafanir sem gera má til að draga úr hættu á meiðslum og kunni í því sambandi skil á:

- a. meginreglum vinnuvistfræðinnar,
- b. hættulegum hreyfingum og stöðum,
- c. líkamlegri hreysti,
- d. færni í meðferð vara,
- e. persónulegri vernd.

3.4. Markmiðið er að umsækjandi geri sér grein fyrir mikilvægi líkamlegs og andlegs hæfis. Hann skal kunna skil á:

a. grundvallarreglum um hollt og alhliða mataræði, áhrifum áfengis, lyfja og annarra efna sem líklegt er að hafi áhrif á hegðun,

b. einkennum, orsökum og áhrifum þreytu og streitu,

c. hvað skiptir mestu máli varðandi skiptingu á milli vinnu- og hvíldartíma.

3.5. Markmiðið er að umsækjandi kunni að meta neyðaraðstæður og í því sambandi:

a. hegðun í neyðaraðstæðum,

b. leggja mat á aðstæður,

c. hvernig koma má í veg fyrir frekari slys,

d. beiðni um aðstoð,

e. skyndihjálp og önnur aðstoð við slasaða,

f. viðbrögð við bruna,

g. rýmingu vöruflutningabifreiðar/hópbifreiðar,

h. öryggi farþega,

i. hvernig brugðist skuli við árásarhneigð,

j. hvernig ganga skuli frá skýrslu um slys.

3.6. Markmiðið er að umsækjandi geri sér grein fyrir hvernig góð hegðun ökumanns getur bætt ímynd fyrirtækisins. Hann skal kunna skil á:

a. mikilvægi gæða þjónustu, sem ökumaður veitir, fyrir fyrirtækið,

b. hlutverki ökumanns,

c. aðilum sem ökumaður þarf að eiga samskipti við,

d. viðhaldi ökutækis,

e. vinnufyrirkomulagi,

f. viðskipta- og fjárhagslegum áhrifum af völdum deilumáls.

B. Ökuskírteini fyrir C1-, C1E-, C- og CE-flokk.

3.7. Markmiðið er að umsækjandi þekki efnahagslegt umhverfi vöruflutninga á vegum og skipulag markaðarins. Hann skal kunna skil á:

a. flutningum á vegum í tengslum við aðra flutningsmáta (samkeppni, sendandi vöru),

b. annars konar flutningastarfsemi á vegum (flutningur gegn gjaldi, án gjaldtöku, starfsemi í tengslum við flutninga),

c. skipulagi mismunandi flutningafyrirtækja og starfsemi í tengslum við flutninga,

d. mismunandi sérhæfingu í flutningum (tankbifreið, stýrt hitastig o.s.frv.),

e. breytingum sem eiga sér stað innan atvinnugreinarinnar (fjölbreytni í veittri þjónustu), f. hvað felst í verktöku.

C. Ökuskírteini fyrir D1-, D1E-, D- og DE-flokk.

3.8. Markmiðið er að umsækjandi þekki efnahagslegt umhverfi farþegaflutninga á vegum og skipulag markaðarins. Hann skal kunna skila á:

a. farþegaflutningum á vegum í tengslum við aðra flutningsmáta farþega (innanlandsflug, leigubifreið, einkabifreið),

b. mismunandi þjónustu í tengslum við farþegaflutninga á vegum,

c. ferðum yfir landamæri (millilandaflutningar),

d. skipulagningu mismunandi fyrirtækja sem stunda farþegaflutninga á vegum.

VI. VIÐAUKI

Ökugerði.

1. Almenn.

Ökugerði er viðurkennt svæði, afmarkað og lokað annarri umferð en æfingaakstri, útbúið til þess að þar fari fram verkleg kennsla ökumanna ökutækja, sem ökuskírteini þarf til að mega stjórna, undir stjórn löggilts ökukennara. Í ökugerði fer æfingaakstur fram á sérstökum brautum eða með skrikvagni.

Í ökugerði er líkt eftir akstursskilyrðum við mismunandi aðstæður þar sem veggrip minnkar. Slík skilyrði eru t.d. hálka, lausamöl, hjólför með bleytu, rásað malbik og akstur við mörk malbiks (bundins slitlags) og svæðis utan þess.

Ökukennari skal fylgjast með akstri umsækjanda og hafa yfirsýn yfir æfingasvæðið. Í ökugerði með sérstökum brautum skal umsækjandi stjórna ökutæki á æfingasvæðinu án þess að ökukennari sé í ökutækinu og fylgist þar með akstrinum. Ökukennari þarf að geta gefið umsækjanda fyrirmæli og leiðbeiningar með því að vera í talsambandi við hann. Í ökugerði með skríkvagni skal ökukennari sitja við hlið umsækjanda.

Í tengslum við æfingaakstur umsækjanda í ökugerði skal vera fyrir hendi aðgangur að húsnæði eða annarri aðstöðu til fræðilegrar kennslu með þeim búnaði sem þarf, þar á meðal veltibíl og öryggisbeltasleða.

2. Skipulag og gerð ökugerðis með sérstökum brautum.

Í ökugerði skulu hið minnsta vera eftirtaldar æfingabrautir:

a. Braut með bundnu slitlagi, a.m.k. 12 m breið og 100 m löng. Viðnámsstuðull brautar má ekki vera minni en 0,5.

b. Braut (hál bein braut) með yfirborði sem hægt er að gera hált, t.d. með því að sprauta vatni á brautina. Viðnámsstuðull skal vera u.þ.b. 0,2. Brautin á að vera a.m.k. 9 m breið og 100 m löng. Öryggissvæði (ekki hálkusvæði) beggja vegna hálkubrautar skal vera a.m.k. 13 m breitt og í framhaldi af brautinni skal vera a.m.k. 20 m löng öryggisbraut með bundnu slitlagi.

c. Braut (hál braut í boga) með sérstöku yfirborði sem hægt er að gera hált, t.d. með því að sprauta vatni á brautina. Brautin skal vera 80 metra löng og 9 m breið og í boga, rásrúmi 50 m frá ytri brún brautar. Öryggissvæði (ekki hálkusvæði) skal vera a.m.k. 8 m breitt með ytri brún æfingabrautar og a.m.k. 3 m breitt með innri brún æfingabrautar. Í framhaldi af bogabrautinni skal vera 20 metra löng öryggisbraut með bundnu slitlagi.

d. Braut með bundnu slitlagi, a.m.k. 80 m löng og a.m.k. 5 m breið, skal vera samhliða svæði með malaryfirborði sem skal vera hægra megin við fyrirætlaða akstursstefnu á æfingabrautinni. Svæðið skal vera a.m.k. 60 sm breitt og a.m.k. 8 sm lægra en yfirborð æfingabrautarinnar. Brún af æfingabraut á svæði skal vera með a.m.k. 60° halla. Öryggissvæði meðfram svæði með malaryfirborði skal vera a.m.k. 5 m breitt.

e. Braut skal vera til aksturs að og frá æfingabraut. Gert er ráð fyrir að á henni sé með góðu móti unnt að ná 70 km/klst. hraða og aka á þeim hraða um stund áður en ekið er inn á æfingabraut. Slík braut skal vera a.m.k. 180 m löng og a.m.k. 5 m breið. Fjöldi brauta fer eftir skipulagi ökugerðis.

Á brautum og öryggissvæðum mega ekki vera neinar þær ójöfnur, brúnir eða hindranir sem aukið geta líkur á því að ökutæki velti, t.d. í hliðarskriði.

3. Skipulag og gerð ökugerðis fyrir skríkvagn.

Í ökugerði skal vera unnt að gera þær æfingar sem tilgreindar eru í námskrá og að ná með góðu móti 60 km hraða á klst. Aðgangur skal vera að braut sbr. d-lið 2. töluliðar.

4. Skráning vegna náms í ökugerði.

Halda skal skrá yfir nemendur og ökukennara sem koma í ökugerði hverju sinni þar sem eftirfarandi skal koma fram:

- a. nafn, kennitala og heimilisfang,
- b. komu- og brottfarartími.

Upplýsingar um nám í ökugerði skal skrá í ökunámsbók umsækjanda.

VII. VIÐAUKI

Akstursmat.

1. Markmið.

Markmið akstursmats er að ökumaðurinn geri sér grein fyrir hæfni sinni og getu í umferðinni með tilliti til umferðaröryggis.

2. Tilhögun.

Akstursmat fer þannig fram að ökumaður lýsir fyrir ökukennara eigin mati á aksturshæfni sinni og öryggi í umferðinni. Að því loknu skal ökumaður aka og skal ökukennari fylgjast með akstrinum og skrá hjá sér athugasemdir um þau atriði sem hann telur jákvæð og neikvæð í akstrinum.

Aksturinn skal fara fram þar sem reynir á sem flesta þætti sem upp geta komið í daglegri umferð. Hæfni ökumanns í umferð skal metin á vegum í þéttbýli, við mismikinn umferðarþunga, þar sem akstursskilyrði geta talist dæmigerð fyrir þá erfiðleika sem geta orðið á vegi ökumanna, þannig að verulega reyni á ökuhæfni ökumannsins. Ökukennarinn ákveður hluta akstursleiðarinnar og hluta ákveður ökumaðurinn.

Að akstrinum loknum lýsir ökumaðurinn fyrir ökukennaranum hvernig honum finnst að sér hafi til tekist og hvað hefði betur mátt fara. Ökukennarinn ber lýsingu ökumannsins saman við sínar niðurstöður og ræðir við

ökumanninn misræmi sem kann að vera þar á. Að því loknu staðfestir ökukennarinn að akstursmatið hafi farið fram.

Akstursmat skal taka 50 mínútur, þar af aksturinn 30 mínútur og úrvinnsla og niðurstaða 15 mínútur þar sem ökumaðurinn og ökukennarinn ræða hvernig bæta megi öryggi ökumannsins.

VIII. VIÐAUKI

Föst búseta.

Skilgreining á fastri búsetu.

Skilgreining á fastri búsetu er í samræmi við skilgreiningu í 12. gr. tilskipunar nr. 2006/126/EB.

Með fastri búsetu er í reglugerð þessari átt við þann stað þar sem hlutaðeigandi býr að jafnaði í a.m.k. 185 daga á hverju almanaksári, vegna persónu- eða atvinnutengsla eða, þegar um er að ræða þann sem hefur engin atvinnutengsl, vegna persónulegra tengsla sem sýna náð samband milli hlutaðeigandi og staðarins þar sem hann býr.

Föst búseta er talin vera komin á þegar hlutaðeigandi uppfyllir a.m.k. eitt þeirra skilyrða sem tilgreind eru í 2. mgr.

Sá sem eingöngu hefur atvinnutengsl hér á landi er talinn hafa fasta búsetu í því landi þar sem hann hefur persónuleg tengsl enda snúi hann þangað með reglubundnu millibili. Síðastnefnda skilyrðinu þarf ekki að fullnægja, dvelji hlutaðeigandi hér vegna tímabundinna verkefna.

Námsdvöl við menntastofnun felur ekki sjálfkrafa í sér að viðkomandi sé talinn hafa fasta búsetu hér á landi.

IX. VIÐAUKI

Kennsluskrá og innra mat á gæðum kennslu ökuskóla.

1. Kennsluskrá ökuskóla.

Í kennsluskrá skal lýsa skipulagi ökuskóla og bóklegs náms fyrir hvern réttindaflokk. Gera skal grein fyrir:

- a. námskröfum,
- b. hvernig námi miðar,
- c. hámarks- og lágmarksnámstíma,
- d. samþættingu við verklegt nám,
- e. kennslufyrirkomulagi og -aðferðum og skipulagi kennslustunda,
- f. hámarks- og lágmarksfjölda nemenda í kennslustund,
- g. námsefni og yfirferð,
- h. námsmati,
- i. prófkröfum,
- j. öðrum atriðum sem máli þykja skipta,

k. Í kennsluskrá skal einnig birta almennar upplýsingar um inntökuskilyrði, umsóknarferli, skráningu á námskeið og greiðslu gjalda, próf, þjónustu við nemendur og réttindi þeirra og skyldur.

2. Námskeið og námsmat fyrir kennara ökuskóla.

Faglegur stjórnandi skal:

- a. skipuleggja námskeið og námsmat fyrir kennara ökuskóla,
- b. leggja fyrir kannanir á gæðum kennslu og fylgja þeim eftir.

Reglulega skal ökuskóli birta upplýsingar um kennslukannanir sem vera skulu öllum aðgengilegar.

Fyrirvari

Reglugerðir eru birtar í B-deild Stjórnartíðinda skv. 3. gr. laga um Stjórnartíðindi og Lögbirtingablað, nr. 15/2005, sbr. reglugerð um útgáfu Stjórnartíðinda nr. 958/2005.

Sé misræmi milli þess texta sem birtist hér í safninu og þess sem birtur er í útgáfu B-deildar Stjórnartíðinda skal sá síðarnefndi ráða.